

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ «ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΈΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ»

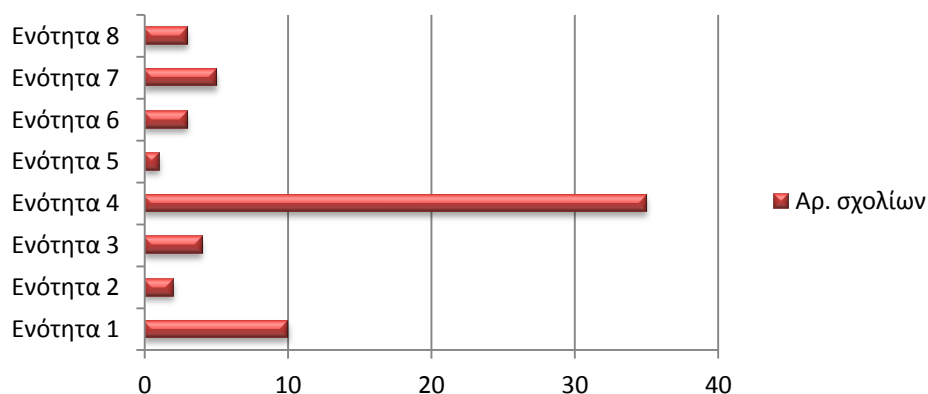
Εισαγωγικό Σημείωμα

Στις 12 Ιουνίου 2014, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων έθεσε σε δημόσια διαβούλευση τις προτεραιότητες του «Εθνικού Πλαισίου για την Έρευνα και Καινοτομία και της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης-ΕΣΠΕΚ». Κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης, η οποία έληξε στις 25 Ιουνίου 2014, κατατέθηκαν απόψεις και προτάσεις (63 σχόλια) από συνολικά 17 φορείς και 79 μεμονωμένα άτομα.

Τα σχόλια που κατατέθηκαν αφορούν στις ακόλουθες ενότητες του κειμένου των προτεραιοτήτων:

- Ενότητα 1: Εισαγωγή
- Ενότητα 2: Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την περίοδο 2014-2020
- Ενότητα 3: Οι επιδόσεις του εθνικού συστήματος έρευνας και καινοτομίας και οι προκλήσεις στην πορεία για το 2020
- Ενότητα 4: Οι προτεραιότητες του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Έρευνα και Καινοτομία
- Ενότητα 5: Η περιφερειακή διάσταση
- Ενότητα 6: Μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης
- Ενότητα 7: Θεσμικές μεταρρυθμίσεις: Ο νέος Νόμος για την Έρευνα και την Καινοτομία
- Ενότητα 8: Παράρτημα Ι: Διαδικασία ανάδειξης των τομέων προτεραιότητας

Κατανομή σχολίων ανά ενότητα

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό Σημείωμα.....	1
Ενότητα 1: Εισαγωγή.....	3
Ενότητα 2: Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την περίοδο 2014-2020.....	6
Ενότητα 3: Οι επιδόσεις του εθνικού συστήματος έρευνας και καινοτομίας και οι προκλήσεις στην πορεία για το 2020.....	7
Ενότητα 4: Οι προτεραιότητες του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Έρευνα και Καινοτομία (Ε.Σ.Π.Ε.Κ).....	9
4.1 Γενικά σχόλια.....	9
4.2 Υγεία-Φάρμακα.....	10
4.3 Μεταφορές.....	11
4.4 Κοινωνική Έρευνα.....	12
4.5 Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη.....	13
4.6 Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών.....	16
4.7 Τουρισμός.....	17
4.8 Υλικά - Κατασκευές.....	17
4.9 Ενέργεια.....	19
4.10 Αγροδιατροφή.....	24
Ενότητα 5: Η περιφερειακή διάσταση.....	26
Ενότητα 6: Μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης.....	27
Ενότητα 7: Θεσμικές μεταρρυθμίσεις: Ο νέος Νόμος για την Έρευνα και την Καινοτομία.....	28
Ενότητα 8: Παράρτημα Ι: Διαδικασία ανάδειξης των τομέων προτεραιότητας.....	29

Ενότητα 1: Εισαγωγή

Αριθμός σχολίων: 10 σχόλια

Ορισμένα από τα σχόλια που υποβλήθηκαν στην συγκεκριμένη ενότητα αφορούσαν το συνολικό κείμενο του ΕΣΠΕΚ. Για την καλύτερη αξιοποίηση των σχολίων, έγινε διαμοιρασμός των συγκεκριμένων σχολίων ανάλογα με την ενότητα που αφορούσαν.

Καταρχήν, σε ορισμένα σχόλια αντιμετωπίζεται θετικά η προσπάθεια δημιουργίας του στρατηγικού σχεδίου, προτείνοντας μάλιστα τον σχεδιασμό σε βάθος 20-ετίας με benchmarking κάθε πενταετία, ενώ σε άλλα θεωρείται ότι πρόκειται για ένα γενικόλογο κείμενο που επαναλαμβάνει στοιχεία του παρελθόντος. Συγκεκριμένα μάλιστα, ως προς τον στόχο 1,2%, αμφισβητείται η ρεαλιστικότητά του και η ικανότητα του μηχανισμού παρακολούθησής του. Διατυπώνεται επίσης η άποψη ότι η χρηματοδότηση της Έρευνας στην Ελλάδα είναι πολύ μικρότερη σε σχέση με άλλες χώρες αναλογικά.

Αναγνωρίζεται ότι το στρατηγικό σχέδιο διαπνέεται από μια βασική φιλοσοφία, την διασύνδεση του παραγωγικού με τον ερευνητικό ιστό της χώρας. Όμως αυτή δεν μπορεί να είναι η μοναδική φιλοσοφία του στρατηγικού σχεδίου, διότι εγκυμονεί κινδύνους για τα γνωστικά αντικείμενα που δεν καταλήγουν άμεσα σε κάποια προϊόντα ή υπηρεσίες. Για τον λόγο αυτό αντιπροτείνεται κεντρικός άξονας του σχεδίου να είναι η παραγωγή νέας γνώσης. Άμεσα συνυφασμένο με αυτό και κοινή διαπίστωση των περισσότερων, είναι ότι για να είναι αποτελεσματική τόσο η παραγωγή όσο η αξιοποίηση της νέας γνώσης, θα πρέπει να συνοδεύεται από:

- Διασύνδεση της έρευνας με την τριτοβάθμια εκπαίδευση και τις επιχειρήσεις (η δημιουργία ενιαίου χώρου έρευνας προτείνεται ως μέτρο προς την κατεύθυνση αυτή)
- σταθερό φορολογικό πλάνο και
- στήριξη από το τραπεζικό σύστημα.

Επίσης, ο ρόλος του κράτους θεωρείται ότι πρέπει να είναι επιτελικός και όχι γραφειοκρατικός ώστε να καταλήγει «στραγγαλιστικός» με τρόπο που να μην ασχολείται με την ποιότητα της έρευνας παρά μόνο με την λογιστική παρακολούθησή της.

Ειδικότερα για την ποιότητα της έρευνας καθώς και την χρηματοδότησή της έως σήμερα, εκφράζεται προβληματισμός κατά πόσον έχει αποτιμηθεί και προτείνεται ο καθορισμός δεικτών. Όσον αφορά τα δεδομένα της έρευνας αλλά ακόμα και την πολιτική για την έρευνα, προτείνεται να υπάρξει ένας «ανοιχτός» χαρακτήρας που θα επιτρέπει την αξιοποίηση των δεδομένων και την συμμετοχή περισσότερων εμπλεκόμενων. Ως προς τα δεδομένα και τα αποτελέσματα της έρευνας τονίζεται η ανάγκη προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων μέσω των πατεντών.

Τέλος, διατυπώνονται προτάσεις για τον προσδιορισμό του ρόλου των εμπλεκόμενων στην διαδικασία προώθησης της Έρευνας & Καινοτομίας (ΓΓΕΤ, Περιφέρειες, Υπ. Οικονομικών)¹ καθώς και προτάσεις που αφορούν στην χρηματοδότηση και υλοποίηση των ερευνητικών έργων.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]Το συγκεκριμένο σχέδιο κινείται σ' έναν και μοναδικό κεντρικό άξονα: Τη διασύνδεση του παραγωγικού με τον ερευνητικό ιστό της χώρας. Με βάση αυτόν τον άξονα αναπτύσσεται ένα κείμενο εκατό σελίδων, το οποίο όμως δεν αντιμετωπίζει όλες τις πραγματικές προκλήσεις του εν λόγω εγχειρήματος.[...]

[...]Οι Ευρωπαϊκοί στόχοι που αναφέρονται δεν εξειδικεύονται για την Ελλάδα και δεν αποτελούν μέρος του παρόντος. Ποιο το επιδιωκόμενο ρεαλιστικό ποσοστό δαπανών Έρευνας και τεχνολογίας ανά έτος ως προς το ΑΕΠ της Ελλάδος? Είναι ρεαλιστικός στόχος το 1,2% και πως θα επιτευχθεί? Αν υπάρχει απόκλιση ανά έτος ποιός ο μηχανισμός διόρθωσης? Ποιό το φορολογικό σύστημα που θα ενισχύσει την ροπή προς τεχνολογική ανάπτυξη των επιχειρήσεων? Πως θα αρθεί η διαπίστωση ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων είναι μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις και αδυνατούν να αξιοποιήσουν επαρκώς την καινοτομία που διαθέτουν? Πως από τις νεοφείς επιχειρήσεις θα γίνει με γοργούς ρυθμούς η μετάβαση σε μεγαλύτερα σχήματα? [...]

[...]η Ελλάδα θα έπρεπε να ξοδεύει 2 δισ. δολ. κατ'έτος για να συμμετέχει ισότιμα στην έρευνα. Η σύγκριση με το 40 εκατ. που είχαν στην διάθεσή τους τα μέλη της ΕΣΕΤ για το Προγρ, Αριστεία II δείχνει την απόσταση ανάμεσα στην έρευνα σε κανονικά κράτη όπως οι ΗΠΑ και την «έρευνα» όπως την εννοεί η ΓΓΕΤ εν Ελλάδι.[...]

[...]ερευνητικοί φορείς που δραστηριοποιούνται σε γνωστικά αντικείμενα που δεν καταλήγουν σε «προϊόντα», π.χ., μαθηματικά, αστροφυσική, κοινωνιολογία, ιστορία, γλωσσολογία, εκπαίδευση, κλπ., καταδικάζονται σε μαρασμό, ακόμη κι αν κατέχουν μια υψηλή θέση (αριστεία) στην τελευταία αξιολόγηση του 2014[...]

[...]Κεντρικός άξονας του σχεδίου θα πρέπει να είναι η παραγωγή νέας γνώσης (επιστημονικής και τεχνολογικής) που αποτελεί τον κυριότερο παράγοντα ανάπτυξης στις σύγχρονες οικονομίες. Θα πρέπει, ως εκ τούτου, να ληφθεί μέριμνα για στρατηγικά πεδία έρευνας τα οποία δεν συνδέονται ευθέως με την παραγωγή και χρήζουν ενίσχυσης από την Πολιτεία (π.χ., «χρήσιμη έρευνα»* , πολιτισμός, ανθρωπιστικές επιστήμες). Η έρευνα, ως ο βασικός μηχανισμός δημιουργίας της νέας γνώσης, θα πρέπει επίσης να συνδεθεί με την τριτοβάθμια εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση [...]

[...]βασική προϋπόθεση για να δημιουργηθούν «δεσμοί και συνεργασίες» είναι να υπάρχουν επιχειρήσεις που αντί του παγιωμένου ως τις μέρες μας μεταπρατικού τους χαρακτήρα, να τολμήσουν να βασίσουν το συγκριτικό τους πλεονέκτημα για την διαμόρφωση της κερδοφορίας τους σε επενδύσεις για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης. [...]

[...]Να θεσμοθετηθεί και να χρηματοδοτηθεί η δημιουργία Ενιαίου Χώρου Έρευνας που θα βελτιστοποιήσει τις συνέργειες μεταξύ των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, των Ερευνητικών Κέντρων και των ελληνικών επιχειρήσεων που επενδύουν σε Ε&Α. [...]

[...]Σε συνθήκες κρίσης και ασφυκτικού στραγγαλισμού της ρευστότητας οι επιχειρήσεις καλούνται να καταβάλουν μεγάλα ποσά για Ε&Α, δίχως χαλάρωση του κενού ρευστότητας από τον τραπεζοπιστωτικό τομέα, ή εναλλακτικά θέσπιση από την Πολιτεία υποστηρικτικών δομών (πχ. Ταμεία Εγγυοδοσίας, Επενδυτικά Ταμεία για νεοφυή επιχειρηματικότητα, κλπ.) [...]

[...]Να ληφθούν επιτέλους άμεσα αποφάσεις για «γενναία» κρατική χρηματοδότηση της έρευνας (που δεν υπόκειται ούτως ή άλλως σε καμιά μνημονιακή δέσμευση), σε υψηλό πολιτικό/κυβερνητικό επίπεδο [...]

[...]Ζητούμενο για όλες τις επιχειρήσεις δεν είναι η έρευνα αλλά η ταχεία αξιοποίηση της έρευνας και της γνώσης για να πολλαπλασιασθούν οι πιθανότητες επιβίωσης μέσα σε ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον... Ποιό είναι το τραπεζικό σύστημα που θα υποστηρίξει ουσιαστικά ανάλογες ενέργειες? [...]

[...]Η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση θα πρέπει να συνδεθεί ουσιαστικά με την παραγωγή με την υποχρέωση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών να απασχολούνται για σημαντικό διάστημα σε επιχειρήσεις με αποκλεισμό κάθε Φορέα του Δημοσίου από την διαδικασία αυτή.[...]

[...]το άνοιγμα των δεδομένων, περιεχομένου, πληροφορίας και –τελικά- γνώσης αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη βελτίωση της ροής της γνώσης μεταξύ διαφορετικών φορέων που συμμετέχουν στο οικοσύστημα της έξυπνης εξειδίκευσης. Επιπλέον, η κατάρτιση πολιτικών έξυπνης εξειδίκευσης προϋποθέτει την ύπαρξη μετρήσιμων δεικτών και τη θέση επαληθεύσιμων στόχων πολιτικών βασισμένων σε στοιχεία... σε επίπεδο πολιτικής προτείνεται να υπάρξει πιο σαφής συντονισμός διαφορετικών κειμένων πολιτικής και η δημιουργία ενός σχετικού συντονιστικού οργάνου μεταξύ διαφορετικών φορέων (π.χ. υπουργείων ανάπτυξης, ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, παιδείας (ΓΓΕΤ και κεντρικό υπουργείο) και πολιτισμού (ΓΓ πολιτισμού) καθώς και οριζόντιων δευτεροβάθμιων φορέων (π.χ. ΕΕΛΛΑΚ, ΕΔΕΤ, ΕΚΤ από τον ακαδημαϊκό χώρο, ΣΕΚΕΕ, ΣΕΠΕ από τον επιχειρηματικό) που έχουν άμεσο ενδιαφέρον στο χώρο αυτό [...]

[...]Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΕΑΝ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΜΗΝ ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΧΑΜΕΝΗ Η ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗ ΕΡΕΥΝΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΔΑΠΑΝΗΘΕΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΕΙ ΜΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ[...]

[...]ο ρόλος του κράτους παύει να είναι επιτελικός και καθίσταται στραγγαλιστικός όταν μέσα από μία απίστευτη γραφειοκρατία, η οποία συσχετίζεται κυρίως με βουνά χαρτούρας που ξεκινά από τις εγγυητικές επιστολές για τους ιδιώτες, τα βλακώδη καθεστώτα αποσβέσεων για δράσεις έρευνας και ανάπτυξης και φθάνει μέχρι τους ελέγχους εξέλιξης των έργων οι οποίοι αποδεικνύονται ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ – ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ έλεγχοι, άκαμπτοι χωρίς καμμία συναίσθηση του τι θα πει «κάνω έρευνα με ελληνική χρηματοδότηση».[...]

[...]έχουν δοθεί άπειρα λεφτά. Τόσα χρόνια επίσης, υπάρχει μία διαρκής επικάλυψη, από πλαίσιο σε πλαίσιο σε βασικές δράσεις. Δράσεις οι οποίες ανακυκλώνονται σε απίστευτο βαθμό. Διαβάστε παλαιότερες περιγραφές παλαιότερων πλαισίων και θα διαπιστώσετε ότι είναι σχεδόν ίδιες. Αλλάζει μόνο η φρασεολογία, δεδομένου ότι κάθε φορά, άλλες λέξεις κλειδιά εμφανίζονται. Μετά λοιπόν από τόσα χρόνια, έγινε ποτέ έστω και ΜΙΑ αποτίμηση για το τι λεφτά και τι θέσεις εργασίας δημιούργησαν;[...]

[...]Η Δημιουργία μητρώου καλών πρακτικών, ιστορικού επιχειρήσεων, ιστορικού αποτελεσμάτων των προτάσεων που χρηματοδοτήθηκαν, η συσχέτιση των εσόδων με τους κωδικούς custom tariffs είναι μερικές καλές πρακτικές που θα πρέπει να υιοθετηθούν άμεσα και να διατηρηθούν.... Οι Περιφέρειες θα πρέπει να αποκτήσουν ρόλο και στη διαμόρφωση της πολιτικής Έρευνας και Καινοτομίας με τη δημιουργία Περιφερειακών Επιστημονικών Συμβουλίων ως συμβουλευτικών οργάνων προς τη ΓΓΕΤΚ.... να προβλεφθεί η δυνατότητα πολλαπλών κύκλων χρηματοδότησης.... Δημιουργία νέας Γενικής κατηγορίας όπου θα μπορούν να εντάσσονται ειδικά σχέδια που δεν εμπίπτουν στις θεματικές κατηγορίες που αναφέρονται... Χρηματοδότηση διδακτορικών με την συμμετοχή επιχειρήσεων προς όφελος επιχειρήσεων.... Υποχρέωση των φοιτητών να απασχολούνται στις επιχειρήσεις για διάστημα τουλάχιστον 6 μηνών όπως και οι εργασίες τους να είναι πάντοτε συσχετίσιμες με τις επιχειρήσεις.[...]

Ενότητα 2: Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την περίοδο 2014-2020

Αριθμός σχολίων: 2 σχόλια

Στα λίγα σχόλια που υποβλήθηκαν στην συγκεκριμένη ενότητα, προτείνεται καταρχήν να είναι επιλέξιμες για ένταξη στις χρηματοδοτούμενες δράσεις και οι «Αστικές Συνεταιριστικές Εταιρείες» θεωρώντας ότι το συγκεκριμένο νομικό σχήμα είναι ενδεδειγμένο για την διεύρυνση διείσδυσης των ΑΠΕ στις τοπικές κοινωνίες. Επίσης, προτείνεται να υπάρξουν δράσεις συνεχούς παρακολούθησης και αναπροσαρμογής του Στρατηγικού Πλαισίου για την περίοδο 2014-2020, με αυτοματοποιημένες υπολογιστικές διαδικασίες, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα σε ένα αβέβαιο και συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]Ιδιαίτερα για θέματα όπως η διεύρυνση διείσδυσης ΑΠΕ στις τοπικές κοινωνίες, όπου σύμφωνα με διευρωπαϊκές μελέτες, το 82% των πολιτών υποστηρίζουν με ενθουσιασμό τη διεύρυνση αξιοποίησης των ΑΠΕ, αλλά το 78% αντίκειται στην εγκατάσταση τους έξω από την αυλή τους, η χρησιμοποίηση Συνεταιριστικών Εταιρειών «παραναλωτών» (οι εταίροι είναι ταυτόχρονα παραγωγοί και καταναλωτές της από ΑΠΕ παραγόμενης ενέργειας) έχει αποδεδειγμένα πολύ θετικά αποτελέσματα.[...]

[...]θα έπρεπε να υπάρχει μεγαλύτερη αναφορά στο υπόλοιπο κείμενο για δράσεις συνεχούς παρακολούθησης και αναπροσαρμογής του Στρατηγικού Πλαισίου για την περίοδο 2014-2020, με αυτοματοποιημένες υπολογιστικές διαδικασίες, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα σε ένα αβέβαιο και συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.[...]

Ενότητα 3: Οι επιδόσεις του εθνικού συστήματος έρευνας και καινοτομίας και οι προκλήσεις στην πορεία για το 2020

Αριθμός σχολίων: 4 σχόλια

Στην παρούσα ενότητα υποβλήθηκαν σχόλια και προτάσεις που αφορούσαν το σύστημα διαχείρισης δράσεων του τρέχοντος ΕΣΠΑ. Τα σχόλια επεσήμαναν ότι υπάρχει μεγάλη γραφειοκρατία στην υλοποίηση των έργων που παρεμποδίζει την επίτευξη του τελικού σκοπού της έρευνας, ο οποίος είναι η δημιουργία νέας γνώσης, η δημιουργία αριστείας και η δημιουργία εφαρμοσμένης γνώσης για την βιομηχανία. Αυτό τελικά οδηγεί στην απορρόφηση των κονδυλίων και όχι στην αξιοποίησή τους και διατυπώνεται η εκτίμηση ότι η συμμετοχή των ερευνητικών ομάδων στα έργα που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ ήταν μη επωφελής.

Για τον σκοπό αυτό διατυπώνονται προτάσεις που αφορούν την σύνθεση των ερευνητικών ομάδων, τις διαδικασίες αγοράς εξοπλισμού, τον ΦΠΑ των ερευνητικών έργων, τις δαπάνες για ημερήσια αποζημίωση, τα πνευματικά δικαιώματα που απορρέουν από τα ερευνητικά έργα και τον ρόλο του επιστημονικού υπευθύνου σε σχέση με τα προαναφερθέντα.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]με αποτέλεσμα οι ανθρωπόωρες της γραφειοκρατίας να εκμηδενίζουν την ουσία του συγκεκριμένου έργου ήτοι δημιουργία νέας γνώσης, δημιουργία αριστείας, δημιουργία εφαρμοσμένης γνώσης για την βιομηχανία που έχει ως τελικό σκοπό την εξωστρέφεια – καινοτομία και την ανάπτυξη της πατρίδας μας. [...]

[...]Δημιουργία μίας (1) διαχειριστικής αρχής που θα είναι ευέλικτη και θα κληθεί να εφαρμόσει ΕΝΑ ενιαίο διαχειριστικό μοντέλο, που θα βασίζεται είτε (ι) τους κανόνες ελέγχου του HORIZON 2020, (ιι) στους ισχύοντες εσωτερικούς κανονισμούς των χρηματοδοτούμενων φορέων (ιι) θα δημιουργήσει ΕΝΑ ΝΕΟ Κανονισμό απλό, ευέλικτο και άκρως χρηστικό, με ΜΟΝΑΔΙΚΟ στόχο την ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΔΥΝΑΤΗ απορρόφηση των προϋπολογισμών από τους εμπλεκόμενους. [...]

[...]η αντίστοιχη χρονική κατανομή της χρηματοδότησης θα πρέπει να είναι εμπροσθοβαρής, όπως ήταν και οι σχετικές περικοπές δημοσιονομικής εξυγίανσης. Οι προτεινόμενοι στόχοι χρηματοδότησης είναι οπισθοβαρείς (η χρηματοδότηση ξεκινά χαμηλά και αυξάνεται στο απώτερο μέλλον), με αποτέλεσμα να μην υπηρετούν σωστά το σκοπό τους.[...]

[...]θα ήθελα να επισημάνω την ανάγκη «Αξιοποίησης» και όχι απλά «Απορρόφησης» των κονδυλίων, καθώς η Αξιοποίηση είναι αυτή που δημιουργεί πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα.[...]

[...]Οι ομάδες θα πρέπει να αναφέρονται στην υποβολή προτάσεων και εφόσον αξιολογούνται θετικά, είναι ευθύνη του Επιστημονικά Υπεύθυνου (Ε.Υ), η επιλογή των προσώπων, ειδάλλως χάνεται και η έννοια του Ε.Υ.... Η αγορά εξοπλισμού πρέπει να γίνεται με ταχείς διαδικασίες, βασισμένες στη συμφερότερη προσφορά είτε προέρχεται από το εσωτερικό είτε από το εξωτερικό.... Απαλλαγή από ΦΠΑ στα ερευνητικά έργα και ευνοϊκό καθεστώς, ειδικά σε νέους αποφοίτους ή μεταπτυχιακούς φοιτητές, ώστε να έχουν ανώτατο μισθολογικό όριο που επιτρέπει αυτόνομη διαβίωση.... Επαναφορά «λογικής» μέγιστης ημερίσιας αποζημίωσης π.χ 40Ε για εσωτερικό και 70Ε για εξωτερικό.... Να εναπόκειται στην κρίση του Ε.Υ. ο αριθμός των συμμετεχόντων σε ένα συνέδριο[...]

[...]για ερευνητικές ομάδες με όραμα και διάθεση για σοβαρή εργασία, τα έργα ΕΣΠΑ ήταν τελικά μη συμφέροντα και στην καλύτερη περίπτωση ήταν μία πηγή χρηματοδότησης, η οποία όμως έπρεπε να συνδυαστεί με άλλα έργα, ώστε να πληρώνεται το προσωπικό στην ώρα του, ενώ ο εξοπλισμός έμεινε ως δώρο για μελλοντικά έργα. Σε ομάδες με μόνη χρηματοδότηση το ΕΣΠΑ, μεγάλο μέρος των νέων

ερευνητών έφυγε εν μέσω του έργου, γιατί αν και τα χρήματα υπήρχαν, η απορρόφησή τους καθυστέρησε ιδιαίτερα. Επίσης τα μεικτά ποσά και τα καθαρά ποσά λόγω Φόρου, ΦΠΑ, ΤΕΒΕ δεν ήταν τελικά ικανά να κρατήσουν υποσχόμενους επιστήμονες στη χώρα μας.[...]

Ενότητα 4: Οι προτεραιότητες του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Έρευνα και Καινοτομία (Ε.Σ.Π.Ε.Κ)

Αριθμός σχολίων: 35 σχόλια

4.1 Γενικά σχόλια

(Αριθμός Σχολίων : 7)

Αναφορικά με τις ερευνητικές προτεραιότητες, σε ορισμένα γενικά σχόλια χαρακτηρίζονται αποδεκτές, αν και ίσως πολλές, καλύπτοντας τις κύριες περιοχές ερευνητικού ενδιαφέροντος. Παράλληλα όμως, διατυπώνεται η άποψη ότι αποτελούν επανάληψη παλαιότερων προτάσεων ενώ σε κάποιες περιπτώσεις η περιγραφή τους θεωρείται αρκετά λεπτομερειακή ώστε να θεωρείται ότι δεν υπάρχει ελεύθερο πεδίο για οτιδήποτε άλλο. Επίσης προτείνεται να συμπεριληφθούν και άλλα ερευνητικά πεδία όπως :

- η σχέση μεταξύ πόλης και πολιτισμού, τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο
- η ασφάλεια και οι ασφαλείς κοινωνίες

Επισημαίνεται ότι απαιτείται αφενός περαιτέρω εξειδίκευση με τον καθορισμό συγκεκριμένων δράσεων, χρηματοδοτικών εργαλείων και χρονοδιαγραμμάτων και αφετέρου συντονισμός με συναρμόδια Υπουργεία και Περιφέρειες. Προτείνεται επίσης να δοθεί έμφαση σε δράσεις αριστείας ελεύθερης επιλογής και να συμπεριληφθούν ορισμένοι τομείς που χαρακτηρίζονται ως πρώτη εθνική προτεραιότητα.

Σχόλια για τις προτεινόμενες δράσεις που αναφέρονται στο ΕΣΠΕΚ καθώς και νέες δράσεις που σχετίζονται με συγκεκριμένες περιφέρειες, υποβλήθηκαν στην διαβούλευση, υπογραμμίζοντας την ανάγκη συμπερίληψης ορισμένων περιφερειακών δράσεων στο εθνικό επίπεδο. Προτείνεται η δημιουργία κατάλληλου πλαισίου για ίδρυση νέων μη κρατικών ερευνητικών κέντρων.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]Οι ερευνητικές προτεραιότητες, όπως αυτές αναπτύσσονται στο Κεφάλαιο 4, αν και εν γένει αποδεκτές, είναι πολλές και απαιτείται πιθανότατα περαιτέρω θέσπιση προτεραιοτήτων, μέσω σειράς αντικειμενικών κριτηρίων, για την ένταξή τους ανά έτος και τον προγραμματισμό σχετικών προκηρύξεων ερευνητικών προγραμμάτων.... Να υπάρξει συντονισμός με συναρμόδια Υπουργεία και Περιφέρειες για εναρμόνιση των Περιφερειακών Προγραμμάτων με το όλο Σχέδιο. [...]

[...]Νομίζω ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερο βάρος σε δράσεις με βάση την αριστεία για έρευνα ελεύθερης επιλογής και να αυξηθούν σημαντικά τα κονδύλια που θα διατεθούν σε τέτοιου είδους δράσεις.... Λείπουν πολλές περιοχές που θα τις θεωρούσα πρώτη εθνική προτεραιότητας . Π.χ. στον τομέα της θαλάσσιας έρευνας και τεχνολογίας είδα μόνο θέματα θαλασσιών μεταφορών. Δεν είδα επίσης τίποτε ουσιαστικό π.χ. για έρευνα πάνω στην πολιτιστική μας κληρονομιά, τη «βαρεία βιομηχανία» της χώρας μας, ούτε καν κάτι για τη σύνδεση της τεχνολογίας με την πολιτιστική κληρονομιά. Λείπουν επίσης π.χ. οι ανθρωπιστικές και οι μαθηματικές επιστήμες.[...]

[...]Δημιουργία “Ειδικής Ζώνης Γνώσης, Καινοτομίας, Δημιουργικής Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης στην ΠΔΕ”.... Η περίπτωση των φαρμάκων αποτελεί ιδιαίτερη περίπτωση καθώς δεν μπορούν να διαφοροποιηθούν με την ενσωμάτωση τους σε υφιστάμενες αλυσίδες αξίας της περιφέρειας αλλά θα πρέπει να αναζητηθούν ευκαιρίες ένταξης σε εθνικές ή διεθνείς αλυσίδες. Η ενίσχυσή τους θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και σε περιφερειακό και σε εθνικό επίπεδο, η βασική έρευνα και η εφαρμοσμένη είναι συγκοινωνούντα δοχεία. Συγκεκριμένα, αν η βασική έρευνα υποχρηματοδοτείται χάνεται και μία από τις βασικές πηγές εκπαίδευσης, δεξιοτήτων και νέων ιδεών σε τεχνολογικό επίπεδο. Όταν υλοποιηθούν οι Future τεχνολογίες, είναι σημαντικό μία χώρα να έχει μερικούς πυρήνες τεχνογνωσίας φτιαγμένες από τις δικές της υποδομές, παρά να εισάγει το 100% της τεχνογνωσίας από το εξωτερικό [...]

[...]είναι απορίας άξιο πώς δεν συμπεριλαμβάνετε ως κύριο πεδίο έρευνας τη σχέση μεταξύ πόλης και πολιτισμού, τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο... ΑΝΟΙΞΤΕ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΕΥΕΛΙΚΤΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΜΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ, ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΜΒΑΛΟΥΝ ΣΤΗ ΓΕΦΥΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΥ ΧΑΣΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ.[...]

[...]θεωρώ λάθος από τη μια μεριά να αποζητάται η καινοτομία και από την άλλη να περιγράφονται τόσο λεπτομερώς οι δράσεις και σε ποιους τομείς πρέπει να υλοποιηθούν. Πιστεύω ότι η καινοτομία πρέπει να αφήνεται τελείως ΕΛΕΥΘΕΡΗ η ΑΣΦΑΛΕΙΑ και οι ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ έχουν ελάχιστο μερίδιο[...]

[...]Τα ίδια σχεδόν λέμε από το 1980 ! [...]

4.2 Υγεία-Φάρμακα

(Αριθμός Σχολίων : 3)

Τα σχόλια που υποβλήθηκαν αφορούσαν κατά κύριο λόγο στον τομέα του φαρμάκου. Τονίζεται η σημασία της μεταφραστικής έρευνας και η σύνδεση της ακαδημαϊκής έρευνας και της βιομηχανίας ενώ παράλληλα αναδεικνύεται η ανάγκη ενίσχυσης υποδομών και προγραμμάτων ειδικά για τις κλινικές δοκιμές.

Επίσης προτείνεται η περαιτέρω ενίσχυση των ήδη χρηματοδοτούμενων από τη ΓΓΕΤ clusters με έμφαση μεταξύ άλλων, στην ανάπτυξη γραφείων μεταφοράς τεχνολογίας, θερμοκοιτίδων, στην ενθάρρυνση της εξωστρέφειας, στην εκπαίδευση καθώς και στη δημιουργία επενδυτικού fund βιοτεχνολογίας προσανατολισμένου στην ενίσχυση της μεταφραστικής έρευνας η οποία οδηγεί σε εμπορικά εκμεταλλεύσιμο προϊόν.

Πέραν των ανωτέρω, στον τομέα του φαρμάκου προτείνεται να ενταχθούν και θέματα που αφορούν στη μελέτη της τοξικότητας των φαρμάκων καθώς και των εξαρτησιογόνων ουσιών.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα

«... Στο νέο πρόγραμμα θα πρέπει να ενισχυθούν τα ήδη χρηματοδοτημένα clusters στους εξής άξονες:

A) Ανάπτυξη Γραφείων Μεταφοράς Τεχνολογίας ώστε να αξιοποιηθούν τα αποτελέσματα της δημόσιας έρευνας και να αναπτυχθούν συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα στήριξη της δυναμικής της καινοτομίας

Β) Δημιουργία θερμοκοιτίδων που θα προκύπτουν μετά από αξιολόγηση από τα προαναφερθέντα Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας.

Γ) Δημιουργία επενδυτικού Fund βιοτεχνολογίας για την περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη των έργων που εκτελούνται από τις εταιρείες μέλη των clusters με στόχο την ενίσχυση της μεταφραστικής έρευνας που οδηγεί σε τελικό εμπορικά εκμεταλλεύσιμο προϊόν.

Δ) Εκπαίδευση – Δια βίου μάθηση στα νέα εργαλεία των βιοεπιστημών

Ε) Υποστήριξη της εξωστρέφειας μέσω ειδικών χρηματοδοτήσεων για την παρουσία σε Ευρωπαϊκά και Διεθνή Fora.

Ζ) Για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των ως άνω, οι περιφέρειες και οι δήμοι που έχουν πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, θα πρέπει να ανοίξουν προκηρύξεις προς ανάπτυξη αυτών των συστάδων καθώς και των περιοχών τους.

Επιπλέον, στον τομέα της ιατρικής και της μεταφραστικής έρευνας που γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ των ακαδημαϊκών ερευνητών και της βιομηχανίας θα πρέπει να υπάρξει ενίσχυση μέσω ειδικών υποδομών και προγραμμάτων ειδικών για κλινικές έρευνες... θα πρέπει να εξασφαλισθεί ότι θα χρηματοδοτηθούν νέα clusters σε τομείς όπως η γεωργία-διατροφή, τουρισμός, πολιτισμός όπου δεν υπάρχουν δυναμικές ολοκληρωμένων συστάδων καινοτομίας. Για τα ήδη υπάρχοντα clusters θα πρέπει να προβλεφθεί η χρηματοδότηση των ερευνητικών σχεδίων των εταιρειών που συμμετέχουν σε αυτά»

«... Η τοξικότητα που μπορεί να εμφανίσει ένα φάρμακο -γενόσημο ή μη – κατά τη λήψη θεραπευτικών δόσεων του φαρμάκου από ασθενείς θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα τόσο για δράσεις έρευνας όσο και καινοτομίας στο πεδίο αυτό....»Στις ίδιες δράσεις θα πρέπει να συμπεριληφθούν και οι εξαρτησιογόνες ουσίες («ναρκωτικά») η χρήση των οποίων από νεαρά ιδίως άτομα αποτελεί πρόβλημα με μεγάλες κοινωνικές διαστάσεις σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο....»

«... Στις Υπηρεσίες Υγείας και Φάρμακα, κομβική είναι η ανάπτυξη δικτύων κλινικών δοκιμών.... Οι ραγδαίες εξελίξεις στις βιοιατρικές επιστήμες καθιστούν την αρένα της κλινικής έρευνας (κλινικές δοκιμές) κυρίαρχης σημασίας, στην δε αρένα αυτή η χώρα μας έχει να επιδείξει δραστήριο κεφάλαιο επιστημόνων υγείας που έχουν αναπτύξει βιώσιμες δικτυακές δομές κλινικής έρευνας...»

4.3 Μεταφορές

(Αριθμός Σχολίων : 1)

Στη διαβούλευση υποβλήθηκε μία πρόταση η οποία συνοψίζει τις απόψεις μελών ΔΕΠ της Σχολής Ναυπηγών του ΕΜΠ.

Στην πρόταση διατυπώνεται κριτική ως προς την περιορισμένη έμφαση που δίδεται στο κείμενο του ΕΣΠΕΚ στην προσανατολισμένη έρευνα στο πεδίο της Ναυτιλίας και των θαλάσσιων μεταφορών, παρότι στον χώρο αυτό υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών που εξυπηρετούν διεθνείς αγορές. Επισημαίνεται ότι η θεματική ενότητα των μεταφορών επικεντρώνεται στην Ελλάδα ως μεταφορικό κόμβο και δεν «βλέπει» την μεγαλύτερη εικόνα της παγκόσμιας μεταφοράς πρώτων υλών και αγαθών.

Διατυπώνεται επίσης έντονος προβληματισμός ως προς την περιορισμένη έμφαση που δίδεται στην βασική έρευνα με μακροπρόθεσμους στόχους και στην ενίσχυση νησίδων ερευνητικής αριστείας.

Θέματα τα οποία σύμφωνα με τους συντάκτες της πρότασης δεν καλύπτονται επαρκώς και θα έπρεπε να περιληφθούν στο κείμενο του ΕΣΠΕΚ είναι :

Σχεδίαση και λειτουργία πλοίων (ιδιαίτερα μελέτη και παρακολούθηση ναυπηγήσεων νεότευκτων πλοίων) ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών, διαχείριση στόλων και θαλάσσιας κυκλοφορίας, συλλογή και διαχείριση δεδομένων λειτουργίας πλοίων, ενεργειακή βελτιστοποίηση πλοίων, τεχνολογίες μείωσης εκπομπών καυσαερίων (πρωτογενείς και δευτερογενείς), μετασκευή πλοίων για περιβαλλοντικά φιλικότερη λειτουργία (και χρήση καυσίμου LNG) και ερευνητικές δραστηριότητες όπως π.χ. κρουγενική, υλικά, αυτοματισμοί και ανάλυση του κύκλου ζωής για τις προτεινόμενες τεχνολογίες.

Παράλληλα, οι συντάκτες διατυπώνουν κριτική ως προς την συμπερίληψη στο κείμενο υποδομής σχετικής με τον ανεφοδιασμό LNG, ενώ το θέμα αυτό δεν παρουσιάζει ερευνητικό ή υψηλό τεχνολογικό ενδιαφέρον.

Προτείνονται επίσης ορισμένα θέματα που άπτονται και του τομέα της Ενέργειας (ανάπτυξη υβριδικών συστημάτων πλοίων, ηλεκτροπρόωσης, χρήση εναλλακτικών καυσίμων στα πλοία) καθώς και του τομέα του Τουρισμού κρουαζιέρας.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα

«... Η δυναμική για προσανατολισμένη έρευνα που δημιουργεί η Ναυτιλία δεν φαίνεται να αποτελεί μέρος του σχεδιασμού. Οι θαλάσσιες μεταφορές είναι διεθνής δραστηριότητα στην οποία ο ελληνόκτητος στόλος παίζει πρωτεύοντα ρόλο και απ'την οποία η Ελλάδα αποκομίζει σημαντικά οικονομικά οφέλη...

«...αναφέρεται η υποδομή για ανεφοδιασμό LNG χωρίς αυτό ν' αποτελεί ερευνητικό ή υψηλό τεχνολογικό θέμα. Απ'την άλλη μεριά, δεν περιλαμβάνεται η μετασκευή πλοίων για περιβαλλοντικά φιλικότερη λειτουργία (π.χ. χρήση καυσίμου LNG). Σχετικές ερευνητικές δραστηριότητες π.χ. κρουγενική, υλικά, αυτοματισμοί θα έπρεπε να τύχουν αναφοράς, όπως και η ανάλυση κύκλου ζωής για τις προτεινόμενες τεχνολογίες...»

«...η βασική έρευνα δεν φαίνεται να λαμβάνει την προσοχή που της αξίζει. Όμως αν δεν συντηρηθούν οι νησίδες ερευνητικής αριστείας όπου επιστήμονες εργάζονται σε πιο μακροπρόθεσμους στόχους, είναι πιθανόν να υπάρξει στο μέλλον υποβάθμιση της Ελληνικής παρουσίας στη διεθνή ερευνητική κοινότητα. Επίσης δεν πρέπει να αγνοεί κανείς ότι αυτές οι ομάδες αποτελούν φυτώριο ικανότατων επιστημόνων που είναι πιθανόν να λείψουν στο μέλλον. Μπορεί να οδηγηθούμε δηλαδή σε μια πτωχότερη ως προς την ποιότητα ερευνητική κοινότητα...»

4.4 Κοινωνική Έρευνα

(Αριθμός Σχολίων : 1)

Στην πρόταση διατυπώνεται έντονος προβληματισμός ως προς την μη αξιοποίηση προτάσεων για τις Κοινωνικές Επιστήμες οι οποίες υποβλήθηκαν στο πλαίσιο προηγούμενης διαβούλευσης για το ΕΣΠΕΚ με πρωτοβουλία του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας – ΕΣΕΤ (Μάρτιος 2012). Παράλληλα διατυπώνεται προβληματισμός και κριτική ως προς τη διαδικασία

εντοπισμού των βασικών δυναμικών τομέων της Ελληνικής οικονομίας με βάση τα αποτελέσματα μελετών που ανατέθηκαν σε ελληνικούς και διεθνείς οίκους μελετών.

Διατυπώνεται κριτική ως προς τη δομή του κειμένου του ΕΣΠΕΚ η οποία χαρακτηρίζεται ως ανισοβαρής με έμφαση στον πυλώνα θεματικής εξειδίκευσης σε βάρος των άλλων δύο πυλώνων (Νέοι Ορίζοντες – Κοινωνικές Προκλήσεις). Παράλληλα προτείνεται επανακαθορισμός των θεματικών προτεραιοτήτων έτσι ώστε να είναι πιο περιορισμένες και λιγότερο αναλυτικές στην περιγραφή τους.

Κριτική επίσης διατυπώνεται ως προς την περιορισμένη προτεραιότητα που δίδεται στην Κοινωνική Έρευνα η οποία εμφανίζεται ως υποδιαίρεση του Πυλώνα 3 (Κοινωνικές Προκλήσεις) ενώ θα έπρεπε να διαπερνά όλους τους τομείς προτεραιότητας του Πυλώνα 1 ώστε να καταγράφει τις ανάγκες της κοινωνίας και να συμβάλλει στην ανάπτυξη.

Χαρακτηριστικά Αποσπάσματα

«.. στη διαβούλευση που ολοκληρώθηκε στις 5 Μαρτίου 2012 υποβλήθηκαν δεκαπέντε (15) τεκμηριωμένες προτάσεις ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ οι οποίες προέκριναν μεγάλα ερευνητικά πεδία που θα μπορούσαν να αποτελέσουν εθνικές ερευνητικές προτεραιότητες. Στο υλικό της παρούσας διαβούλευσης όχι μόνον δεν γίνεται μνεία σε αυτές αλλά και διαφαίνεται ότι δεν έχουν ληφθεί υπόψη στους προτεινόμενους πυλώνες. Επομένως η καθόλα καλοπροαίρετη συμμετοχή των κοινωνικών επιστημόνων στη διαβούλευση αυτή δυστυχώς δεν αξιοποιείται όπως οι κρίσιμες περιστάσεις απαιτούν...»

«...Το υπό διαβούλευση κείμενο διαρθρώνεται από τρεις πυλώνες από τους οποίους μόνον ο ένας – ο πρώτος – έχει τομείς προτεραιότητας που καταλαμβάνουν περίπου 40 σελίδες, ενώ οι άλλοι δύο πυλώνες δεν έχουν τέτοιους τομείς...»

«...Είναι φανερό ότι χρειάζονται επαναδιατύπωση οι πυλώνες έτσι ώστε να προκύπτουν με σαφήνεια και να τεκμηριώνονται οι ερευνητικές προτεραιότητες οι οποίες πρέπει να είναι πιο περιορισμένες και λιγότερο αναλυτικές. Είναι αναγκαίο σε κάθε πυλώνα η κοινωνική έρευνα (ως βασική καταρχήν και εφαρμοσμένη στη συνέχεια) να διαπερνά όλες τις δρομολογούμενες προτεραιότητες της ερευνητικής πολιτικής έτσι ώστε να καταγράφει τις ανάγκες της κοινωνίας και να συμβάλλει σε μια ανάπτυξη που θα αφομοιώνει έγκαιρα τους κοινωνικούς κραδασμούς»

Εν τέλει στα δύο τρίγωνα, το Τρίγωνο της Κρίσης και το Τρίγωνο της Γνώσης, πρέπει να προστεθεί ένα τρίτο, το Τρίγωνο της Ανάπτυξης (κοινωνική συνοχή, κοινωνική δικαιοσύνη, κοινωνική ευημερία). Χωρίς τη γνώση για την Κοινωνία και χωρίς τη συμμετοχή της Κοινωνίας οποιοσδήποτε στόχος ανάκαμψης και ανάπτυξης είναι ανέφικτος.

4.5 Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη

(Αριθμός Σχολίων : 2)

Ο αριθμός των σχολίων για την ενότητα του περιβάλλοντος είναι μικρός (2 σχόλια) αποδεικνύοντας τη συμπαγή δομή του κειμένου που βασίστηκε στη μεγάλη συμμετοχή των μελών της πλατφόρμας του “Περιβάλλοντος και της Βιώσιμης Ανάπτυξης”.

Στα σχόλια που υπεβλήθησαν τονίζονται δύο θεματικές ενότητες: ο αστικός σχεδιασμός και η το θαλάσσιο περιβάλλον.

Συγκεκριμένα σχετικά με τον αστικό σχεδιασμό αναφέρεται ότι ενώ έχουν συμπεριληφθεί στους άλλους άξονες, αποτελεί ξεχωριστό άξονα προτεραιότητας για το περιβάλλον. Ο αστικός και πολεοδομικός σχεδιασμός σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα έχει σαν στόχο τη δημιουργία smart cities, που στηρίζονται στην οργάνωση και στη δομή τους για τη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Σχετικά με το θαλάσσιο περιβάλλον, τονίζεται ότι η μελέτη και η κατανόηση των ωκεανογραφικών διαδικασιών και της κλιματικής αλλαγής στις ελληνικές θάλασσες είναι κρίσιμης σημασίας για την χώρα μας, απαιτώντας ολοκληρωμένη και διεπιστημονική προσέγγιση. Τα οφέλη εκτός από καθαρά περιβαλλοντικά είναι επιπλέον και οικονομικά (αλιεία, ιχθυοκαλλιέργειες, ποιότητα περιβάλλοντος, τουρισμός). Σε αυτό το σημείο αναφέρεται ότι στο κείμενο με τις προτεραιότητες για το περιβάλλον έχουν παρουσιαστεί σχετικές προτεραιότητες για τη διαχείριση και αποκατάσταση υδάτινων πόρων, τεχνολογιών αλιείας και ιχθυοκαλλιεργειών.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

“Ο αστικός και πολεοδομικός σχεδιασμός σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα να έχει σαν στόχο τη δημιουργία έξυπνων πόλεων (smart cities), που να έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

- α) πράσινες πόλεις (green cities), δηλαδή πόλεις με σημαντικές υποδομές πρασίνου και ανοικτών χώρων,
- β) πόλεις κοινωνικά ίσων ευκαιριών (inclusive cities), δηλαδή πόλεις στις οποίες δίνεται προτεραιότητα στην κοινωνική συνοχή μέσω στοχευόμενων δράσεων,
- γ) ανθεκτικές πόλεις (resilient cities), δηλαδή πόλεις με χαμηλή τρωτότητα σε φυσικές καταστροφές και σε περιβαλλοντικούς κινδύνους όπως οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής,
- δ) ανταγωνιστικές πόλεις (competitive cities), δηλαδή πόλεις με εργατικό δυναμικό που μπορεί να απασχοληθεί/δημιουργήσει καινοτόμες επιχειρήσεις και να προσελκύσει ιδιωτικές επενδύσεις και
- ε) πόλεις με χρηστή διοίκηση (governance cities) δηλαδή πόλεις που διοικούνται με σωστό τρόπο και με ένα σύστημα proactive που επιλύει τα προβλήματα που παρουσιάζονται με συναινετικό τρόπο και σε συνεργασία των ενδιαφερομένων μερών.

Τα χαρακτηριστικά αυτά αποτελούν στόχους του αστικού σχεδιασμού και συνδέονται άμεσα τόσο με θέματα πολεοδομίας, χωροθέτησης υπηρεσιών, ενέργειας, υγείας, όσο και με θέματα κλιματικής αλλαγής, πεδία στα οποία περιλαμβάνονται τα πεδία έρευνας που παρουσιάζονται παρακάτω. Οι νέες τεχνολογίες παραγωγής, διαχείρισης και ανάλυσης γεωχωρικών δεδομένων σε συνδυασμό με μαθηματικά πρότυπα αναμένεται να αποτελέσουν σημαντικά εργαλεία για την υποστήριξη του αστικού και πολεοδομικού σχεδιασμού και να δώσουν καινούργια ώθηση στην μελέτη του αστικού χώρου.

Ανάλυση αστικών περιοχών (πολεοδομία/χωροθέτηση)

- Ανάπτυξη αξιόπιστων βάσεων δεδομένων ελεύθερης πρόσβασης για τις αστικές περιοχές με στατιστικά δεδομένα και δεδομένα χρήσεων γης
- Ανάλυση χαρακτηριστικών αστικών περιοχών χρησιμοποιώντας στατιστικά και δορυφορικά δεδομένα

- Ανάπτυξη μαθηματικών προτύπων που επιτρέπουν την προσομοίωση της αστικής ανάπτυξης και τις επιπτώσεις της στο περιβάλλον
- Ανάλυση των κοινωνικο-οικονομικών παραγόντων που συμβάλλουν στην αστική εξάπλωση και προσδιορισμός βιοφυσικών μεταβλητών που τις αντιπροσωπεύουν (proxy μεταβλητές)
- Ανάλυση της μορφής/δομής (form, structure) των αστικών περιοχών σχετικά με τις χρήσεις γης και τα κτίρια
- Προσδιορισμός δεικτών μορφολογίας χρησιμοποιώντας 3-D αναπαράσταση των πόλεων
- Μεθοδολογίες, εφαρμογές και οπτικοποίηση με 3-D δεδομένα αστικών περιοχών
- Διερεύνηση των αλληλοεπιδράσεων ανάμεσα στις χρήσεις γης και την κυκλοφορία
- Προσδιορισμός μεθοδολογιών για την μέτρηση της χωρικής διάστασης της κατανομής των εισοδημάτων και της πρόσβασης σε διάφορες υπηρεσίες
- Ανάπτυξη μεθοδολογιών για την εκτίμηση του πληθυσμού και κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών σε επίπεδο πλέγματος (grid) για αστικές περιοχές
- Ανάπτυξη μεθοδολογιών για την αποτύπωση χαρακτηριστικών του πληθυσμού βάσει δειγματοληψιών
- Ανάλυση της εγκληματικότητας στις αστικές περιοχές και των αιτιών που τις προκαλούν
- Μεθοδολογίες για την εκτίμηση των τιμών κατοικιών
- Ανάπτυξη προτύπων για την ανάλυση της εσωτερικής μετανάστευσης στις αστικές περιοχές
- Ανάλυση της φτώχειας ως μεταβλητή για σχεδιασμό αναπτυξιακών έργων
- Χωρική απεικόνιση της κοινωνικής διαστρωμάτωσης (ανισότητας) και εύρεση κατάλληλων μέτρων για την εξομάλυνση της
- Ανάλυση των οικοσυστημάτων στις περιαστικές περιοχές και υιοθέτηση μέτρων πολιτικής για την διατήρησή τους και την επέκτασή τους σε περιβάλλον συνεχούς αστικής εξάπλωσης

“Η θάλασσα και οι ωκεανοί της γης αποτελούν μια τεράστια δεξαμενή θερμότητας και ως εκ τούτου διαδραματίζουν κυρίαρχο ρόλο στη διαμόρφωση του κλίματος και στην κλιματική αλλαγή. Η Μεσόγειος αντιπροσωπεύει ένα πολύ σημαντικό θαλάσσιο σύστημα που χαρακτηρίζεται από μεγάλες διακυμάνσεις, χαμηλή προβλεψιμότητα, και σημαντική χρονική μεταβλητότητα. Το μεσογειακό και ειδικότερα το ελληνικό θαλάσσιο οικοσύστημα εξελίσσεται γρήγορα και υφίσταται σημαντικές αλλαγές που συνδέονται με τις κλιματολογικές αλλαγές και τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες. Κατά συνέπεια η παρατήρηση, η μελέτη και η κατανόηση των ωκεανογραφικών διαδικασιών και της κλιματικής αλλαγής στις ελληνικές θάλασσες είναι κρίσιμης σημασίας για την χώρα μας απαιτεί δε ολοκληρωμένη και διεπιστημονική προσέγγιση. Τα οφέλη εκτός από καθαρά περιβαλλοντικά είναι ασφαλώς και οικονομικά (αλιεία, ιχθυοκαλλιέργειες, ποιότητα περιβάλλοντος, τουρισμός). Σχετικά θέματα έρευνας που μπορούν να ενταχθούν στην ενότητα Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι:

α) Παρακολούθηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, των φυσικών, χημικών και βιολογικών διεργασιών του.

β) Προστασία του θαλάσσιου οικοσυστήματος και της βιοποικιλότητας ελληνικών θαλασσών.

γ) Μελέτη των επιπτώσεων της θαλάσσιας ρύπανσης στα θαλάσσια θηλαστικά και τα ιχθυοαποθέματα.

δ) Κλιματική αλλαγή και ελληνικό θαλάσσιο περιβάλλον''

4.6 Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών

(Αριθμός Σχολίων : 6)

Τα σχόλια που υποβλήθηκαν κατά την διαβούλευση για τον συγκεκριμένο τομέα, περιείχαν προτάσεις για να συμπεριληφθούν συγκεκριμένες δραστηριότητες στο σύνολο των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο ΕΣΠΕΚ. Για αρκετές από τις προτεινόμενες δραστηριότητες παραθέτονται στοιχεία ώστε να τεκμηριώνεται η σημασία τους . Ειδικότερα, προτάθηκαν οι ακόλουθες δραστηριότητες:

- Αεροδιαστημικές τεχνολογίες και εφαρμογές, οι οποίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη άλλων τομέων όπως για παράδειγμα Αγροδιατροφή, ΤΠΕ, Μεταφορές
- Μικροηλεκτρονική & Ενσωματωμένα Συστήματα με επιμέρους τομείς τους . Αισθητήρες (MEMS), Αναλογικά Ηλεκτρονικά, Ψηφιακά Ηλεκτρονικά, Μικροκυματικές Διατάξεις, Οπτικές διατάξεις, Εργαλεία Σχεδίασης και Προσομοίωσης Μικροηλεκτρονικών Διατάξεων, Διαδικασίες Παραγωγής Μικροηλεκτρονικών και Ηλεκτρονικών Διατάξεων, Λογισμικό Ενσωματωμένων Διατάξεων, Ηλεκτρονικά Χαμηλής Κατανάλωσης
- Τεχνολογίες ασφάλειας (Security and Safety), για τους οποίους αναφέρονται τομείς εξειδίκευσης όπως σχεδιασμός πολύ-αισθητήρων με υψηλή ακρίβεια, ευφυή συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, προσομοιωτές απειλών και κινδύνων, ασφάλεια επικοινωνιών, πληροφοριών και άμυνα σε κυβερνο-επιθέσεις, Αυτοθεραπευόμενα (self-healing) συστήματα (π.χ. επικοινωνιών, αισθητήρων, λογισμικού κ.λ.π) και διαδικασίες αντιμετώπισης κρίσεων, ολοκληρωμένα συστήματα διοίκησης, ελέγχου και συντονισμού επιχειρήσεων
- Καινοτόμες τεχνολογικές πλατφόρμες και εργαλεία ανάπτυξης ψυχαγωγικού λογισμικού
- Ανάδειξη νέων και ενίσχυση υφιστάμενων καινοτομικών συστάδων
- Μαθηματικές τεχνολογίες και συγκεκριμένα Σύνθετα συστήματα (Complex Systems) και Προβλήματα με μεγάλο όγκο δεδομένων (Big data problems)

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]οι αεροδιαστημικές τεχνολογίες και εφαρμογές αποτελούν διατομεακές τεχνολογίες που μπορούν να συμβάλουν σε όλες τους κλάδους προτεραιότητας[...]

[...]εισαγωγή του κλάδου Μικροηλεκτρονικής και Ενσωματωμένων Συστημάτων ως πρόσθετος Τομέας Προτεραιότητας στο νέο ΕΣΠΕΚ.... συνέβαλαν, ώστε να σημειωθούν θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης στον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων (+145,34%), στην απασχόληση (+69,70%), στις εξαγωγές (+108,45%), στις επενδύσεις από ιδιώτες επενδυτές (+269,34%), στις αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (+177,27%) και στην εκπόνηση διπλωματικών και διδακτορικών σε συνεργασία επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών/ερευνητικών φορέων (+106,00%) [...]

[...]δεν υπάρχει αναφορά σε έναν ουσιαστικό τομέα που έχουν ανάγκη οι σύγχρονες κοινωνίες, αυτόν της ασφάλειας (Security & Safety).[...]

[...]Στον τομέα πρώτης προτεραιότητας «1. Τεχνολογίες διαχείρισης περιεχομένου και πληροφοριών (Content technologies and information management)» δύναται να προστεθεί bullet ως ακολούθως το οποίο να παραπέμπει πιο εστιασμένα στον ανερχόμενο κλάδο καινοτόμων τεχνολογιών ψυχαγωγικού λογισμικού και δημιουργικού περιεχομένου:

«- Καινοτόμες τεχνολογικές πλατφόρμες και εργαλεία ανάπτυξης ψυχαγωγικού λογισμικού (serious/casual/mobile games, MMORPGs κ.α.), διαδραστικό δημιουργικό περιεχόμενο, και ολοκλήρωση νέων τεχνολογιών Κοινωνικής Δικτύωσης[...]

[...]Σε πολλές περιοχές οι τεχνολογίες αιχμής έχουν μετατραπεί ουσιαστικά σε μαθηματικές τεχνολογίες και τα υπολογιστικά πειράματα έχουν υποκαταστήσει τα συμβατικά πειράματα....
α) Σύνθετα συστήματα (Complex Systems)-Έρευνα σε μαθηματική μοντελοποίηση, ανάλυση, και υπολογιστικές μεθόδους για σύνθετα προβλήματα σε μέσα με πολύπλοκες ιδιότητες και αβεβαιότητα με εφαρμογές όπως προβλήματα πολλαπλών κλιμάκων στην επιστήμη των υλικών, κινητική θεωρία, κυματικά φαινόμενα και απεικονιστική (imaging) σε μέσα με τυχαίες ιδιότητες κ.α. β) Προβλήματα με μεγάλο όγκο δεδομένων (Big data problems)-Ανάπτυξη νέων υπολογιστικών και στατιστικών μεθόδων για την διαχείριση, ανάλυση και διερεύνηση μεγάλου όγκου δεδομένων που προκύπτουν από προβλήματα και παρατηρήσεις στις επιστήμες και την τεχνολογία, π.χ. από την παρακολούθηση του θαλάσσιου και ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος, τη σεισμολογία, τη δορυφορική τηλεπισκόπηση, τις τηλεπικοινωνίες, την οικονομία

4.7 Τουρισμός

(Αριθμός Σχολίων : 1)

Στον τομέα του Τουρισμού υποβλήθηκε 1 πρόταση από το ερευνητικό κέντρο ΕΛΚΕΘΕ το οποίο προτείνει να συμπεριληφθεί ο καταδυτικός τουρισμός ως ένας σημαντικός υποτομέας του θαλάσσιου τουρισμού. Αναφέρονται στοιχεία για τον θετικό αντίκτυπο που είχε η ανάπτυξη του συγκεκριμένου τουρισμού σε περιοχές άλλων χωρών και προσδιορίζονται τεχνολογίες που μπορούν να αξιοποιηθούν για την δημιουργία τεχνητών υποθαλάσσιων «οάσεων».

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]η απλή αναφορά στο προς διαβούλευση κείμενο στην παράγραφο 1.2 στον θαλάσσιο τουρισμό και μάλιστα εντός παρενθέσεως, αδικεί κατάφορα τις τεράστιες αναπτυξιακές δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει στην χώρα μας μια ιδιαίτερη μορφή θαλάσσιου τουρισμού: ο καταδυτικός τουρισμός. ... οι Ελληνικοί βυθοί αποτελούν «hot spots» στην κατανομή της παγκόσμιας θαλάσσιας βιοποικιλότητας και χαρακτηρίζονται από μία απaráμιλλη αισθητική και φυσικότητα.... αξιοποίηση της τεχνολογίας των τεχνητών ενδιαιτημάτων (artificial habitat technologies) για την δημιουργία τεχνητών υποθαλάσσιων «οάσεων» οι οποίες μπορούν να υποκαταστήσουν (σε ένα σημαντικό βαθμό) την χρησιμοποίηση εκτεταμένων παράκτιων περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους που παρουσιάζουν μεν καταδυτικό ενδιαφέρον αλλά και σημαντικά προβλήματα διαχείρισης και προστασίας σε κάθε επίπεδο.[...]

4.8 Υλικά - Κατασκευές

(Αριθμός Σχολίων : 2)

Διατυπώνεται κριτική ως προς τη θεματολογία των δράσεων που αναδεικνύονται από τις πλατφόρμες καινοτομίας γενικότερα και προτείνεται περαιτέρω επεξεργασία και εμπάθυνση

ώστε να ανταποκριθούν στα ζητήματα υψηλού ενδιαφέροντος τόσο για την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και τη βιομηχανία.

Προτείνονται πρόσθετες δραστηριότητες στους τομείς «Υλικά και Κατασκευές» και «Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη». Οι δραστηριότητες αυτές αφορούν, κατά κύριο λόγο τον χώρο του μετάλλου (θέματα ανακύκλωσης, ανάκτησης υλικών, εξοικονόμησης ενέργειας, διεργασιών, παραγωγής προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας με βελτιωμένα χαρακτηριστικά, κ.α) αλλά και τον χώρο των μη μεταλλικών ορυκτών (μάρμαρα, ζεόλιθοι) και πλαστικών (ανάπτυξη πλαστικών ενισχυμένων με ίνες άνθρακα).

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

«... οι τομείς που πρέπει να συμπεριληφθούν στην Εθνική Στρατηγική Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης, είναι: Μη Μεταλλικά Ορυκτά (Μάρμαρα – Ζεόλιθος), Ηλεκτρολογικός Εξοπλισμός, Πλαστικά και Ελαστικά. Αναλυτική τεκμηρίωση περιλαμβάνεται στην μελέτη με τίτλο «Περιφερειακή Στρατηγική Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης» της Π-ΑΜΘ, που βρίσκεται στον ακόλουθο σύνδεσμο: <http://www.sendspace.com/file/3wm9ρν>...»

«... παρατηρήθηκαν σημαντικές ελλείψεις στη θεματολογία των ερευνητικών δράσεων, που αναφέρονται στις πλατφόρμες καινοτομίας. Οι θεματικές περιοχές χρήζουν επεξεργασίας και εμβάθυνσης, ώστε να ανταποκριθούν στα ζητήματα υψηλού ενδιαφέροντος τόσο για την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και τη βιομηχανία. Πιο κάτω παρατίθενται σχετικές ενδεικτικές προτάσεις. Προτάσεις θεματικών πεδίων για τις πλατφόρμες «Υλικά και Κατασκευές» και «Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη»:

1. Παραγωγή βιομηχανικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας από ανακύκλωση μετάλλων (χάλυβας, αλουμίνιο, χαλκός, ψευδάργυρος κ.α.)
2. Διεύρυνση των μεθόδων μεταποίησης βιομηχανικών προϊόντων
3. Μεταλλοτεχνία (έλαση, διέλαση, συρματοουργία κτλ.)
4. Σχεδιασμός υλικών (alloy design)
5. Θερμικές κατεργασίες
6. Συνδέσεις και συγκολλήσεις
7. Συνδέσεις και συγκολλήσεις με ρομποτικά μέσα
8. Συγκολλήσεις σε φύλλα και διατομές αλουμινίου μικρού πάχους με friction welding
9. Μη καταστρεπτικοί έλεγχοι και δομική ακεραιότητα μεταλλικών κατασκευών (εφαρμογή σε μεταλλικές κατασκευές πχ γέφυρες, στέγαστρα, βιομηχανικά κτήρια καθώς και πλοία, ναυπηγική κ.α.)
10. Ανάπτυξη μεθόδων ανακύκλωσης ή/και παραγωγής νέων υλικών από απόβλητα ηλεκτρικού/ηλεκτρονικού εξοπλισμού (WEEE)
11. Ανάπτυξη μεθόδων ανάκτησης κρίσιμων/πολύτιμων μετάλλων ή/και σπάνιων γαιών από προϊόντα αποσυναρμολόγησης ηλεκτρικού/ηλεκτρονικού εξοπλισμού (WEEE)
12. Ανάπτυξη μεθόδων ανάκτησης πολύτιμων μετάλλων από χρησιμοποιημένους καταλύτες αυτοκινήτων
13. Βιομηχανική παραγωγή μηδενικών αποβλήτων (zero residuals industrial production) στην μεταλλουργική βιομηχανία/ κατά την παραγωγή και μεταποίηση μεταλλικών υλικών
14. Ανάπτυξη μεθόδων ανακύκλωσης ή/και παραγωγής νέων υλικών από παραπροϊόντα μεταλλευτικής, μεταλλουργικής και ενεργειακής βιομηχανίας
15. Ανακύκλωση/αξιοποίηση υπολειμμάτων κατατεμαχισμού (shredding) αποβλήτων που περιέχουν μέταλλα (ελαφρό κλάσμα) για την ανάκτηση των περιεχόμενων μετάλλων ή/και παραγωγή ενέργειας ή/και νέων υλικών

16. Ανάπτυξη μεθόδων ανακύκλωσης/αξιοποίησης αποβλήτων πολυμερών με αξιοποίηση του ενεργειακού τους περιεχομένου
17. Ανάκτηση και ανακύκλωση βαρέων μετάλλων από ηλεκτρονικά απορρίμματα και μπαταρίες
18. Ανάπτυξη μεθόδων ανάκτησης αλουμινίου από τα απόβλητα καθαρισμού μητρών αλουμινίου
19. Ανάπτυξη σύγχρονων μεθόδων ανάκτησης αλουμινίου από τα απόβλητα χημικής προεπεξεργασίας γραμμών βαφής /ανοδίωσης αλουμινίου
20. Συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας στη βιομηχανική παραγωγή
21. Ανάπτυξη (αλγορίθμων) συστημάτων προγραμματισμού παραγωγής με γνώμονα τη βέλτιστη χρήση (κατανάλωσης) ενέργειας
22. Μαθηματική προσομοίωση φυσικών και χημικών διεργασιών στην ελληνική βιομηχανική παραγωγή
23. Σύζευξη μαθηματικής προσομοίωσης και βιομηχανικής παραγωγής
24. Μαθηματική μοντελοποίηση και προσομοίωση μεταλλοτεχνικών διεργασιών στην ελληνική βιομηχανική παραγωγή
25. Ανάπτυξη ρομποτικών συστημάτων με δυνατότητα αλληλεπίδρασης με ανθρώπους χειριστές
26. Ανάπτυξη πυρανθεκτικότερων και αντισεισμικότερων ποιοτήτων χάλυβα οπλισμού σκυροδέματος
27. Έρευνα και ανάπτυξη μεθόδων βελτίωσης της αντίστασης στη διάβρωση χάλυβα οπλισμού σκυροδέματος
28. Τεχνολογική ανάπτυξη μεθόδων παραγωγής και διαμόρφωσης κραμάτων μαγνησίου για χρήσεις στην αυτοκινητοβιομηχανία
29. Έρευνα και ανάπτυξη προηγμένων κραμάτων (π.χ. αλουμινίου, μαγνησίου, κα) για χρήσεις /εφαρμογές στην αυτοκινητοβιομηχανία
30. Έρευνα και ανάπτυξη προηγμένων κραμάτων (π.χ. αλουμινίου) για χρήσεις/εφαρμογές στην αεροναυπηγική
31. Έρευνα και Ανάπτυξη πλαστικών ενισχυμένων με ίνες άνθρακα
32. Τεχνολογική Ανάπτυξη μεθόδων παραγωγής και διαμόρφωσης πλαστικών ενισχυμένων με ίνες άνθρακα
33. Τεχνολογική Ανάπτυξη περιβαλλοντικά φιλικότερων σωλήνων εσωτερικής ελίκωσης υψηλής ενεργειακής απόδοσης για νέας γενιάς συστήματα κλιματισμού και ψύξης
34. Ανάπτυξη μεθόδων για βιομηχανική παραγωγή καινοτόμων εναλλακτών θερμότητας και παρελκόμενων αυτών πχ αγωγών , εξαρτημάτων κλπ
35. Σχεδιασμός και ανάπτυξη μεθόδων για βιομηχανική παραγωγή καινοτόμων αγωγών μεταφοράς υγρών και αερίων από ειδικά κράματα χαλκού, διμεταλλικά η και σε συνδυασμό διαφόρων υλικών.
36. Βελτιστοποίηση επικαλύψεων μεταλλικών υλικών με ηλεκτρολυτικές και electroless μεθόδους προς βελτίωση των τεχνολογικών τους ιδιοτήτων για ειδικές εφαρμογές
37. Τεχνολογική Ανάπτυξη υποβρύχιων καλωδίων υψηλής και υπερ-υψηλής τάσης μεγάλου βάθους για διασύνδεση ΑΠΕ, νήσων και ηπειρωτική Ελλάδα
38. Ανάπτυξη πυριμάχων για βιομηχανικές εφαρμογές

4.9 Ενέργεια

(Αριθμός Σχολίων : 14)

Τα σχόλια που υποβλήθηκαν πιστοποιούν το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που συγκεντρώνει ο τομέας της Ενέργειας και ιδιαίτερα των ΑΠΕ για τη χώρα μας. Κατηγοριοποιούνται δε ως εξής:

- Εξειδικεύσεις ή συμπληρώσεις δραστηριοτήτων που ήδη έχουν περιληφθεί στο κείμενο του ΕΣΠΕΚ π.χ. στον τομέα της Εξοικονόμησης Ενέργειας. Να επισημάνουμε ότι ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην Κυματική Ενέργεια (3 σχόλια) η οποία, αν και είχε περιληφθεί στο κείμενο του ΕΣΠΕΚ, θεωρήθηκε ότι δεν της δόθηκε η δέουσα σημασία.
- Νέες δραστηριότητες που προέκυψαν: μία ακόμα μορφή θαλάσσιας ΑΠΕ, η υδροκινητική ενέργεια από τα μόνιμα θαλάσσια ρεύματα.
- Αναδείχτηκε η σημασία δραστηριοτήτων που προκύπτουν από τη διασύνδεση μεταξύ τομέων (πχ .Ενέργεια-Μεταφορές, Ενέργεια –Τουρισμός, Ενέργεια-Αστική Ανάπτυξη)
- Οριζόντια ζητήματα:
 - Πρόταση για γενικότερη χρηματοδότηση καινοτόμων ενεργειών που επιφέρουν άμεση ή έμμεση μείωση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας στις επιχειρήσεις ή σε ομάδες επιχειρήσεων.
 - Προτάσεις στον τομέα της παρακολούθησης και διαχείρισης αλλά και σε ό,τι αφορά σε υποστηρικτικές ενέργειες για τη βελτιστοποίηση του σχεδιασμού της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στον τομέα της ενέργειας

Επομένως η διαβούλευση στον τομέα της Ενέργειας ανέδειξε χρήσιμες ιδέες που εμπλουτίζουν τις προτάσεις που κατατέθηκαν από την Πλατφόρμα Ενέργειας ή φωτίζουν κάποιες άλλες πτυχές του τομέα. Τέλος σε μερικές προτάσεις δεν είναι απόλυτα διακριτή η συμβολή της ερευνητικής/τεχνολογικής δραστηριότητας σε σχέση με την προτεινόμενη επενδυτική δραστηριότητα. Η ενδεχόμενη προώθησή τους απαιτεί επομένως συντονισμό ενεργειών από το ΥΠΕΚΑ, το ΥΠΑΝ και τη ΓΓΕΤ ενώ παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και σε περιφερειακό επίπεδο.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

A. Εξειδικεύσεις-Συμπληρώσεις:

- **Ανάπτυξη τεχνολογιών για την Εξοικονόμηση Ενέργειας στα κτίρια :**
«Έρευνα και ανάπτυξη για την αξιοποίηση των επερχόμενων δορυφορικών αποστολών Copernicus Sentinels του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος, καθώς και άλλων δορυφόρων, για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια και περιορισμού των επιπτώσεων της κλιματικής μεταβολής σε τοπικό επίπεδο (πράσινα δώματα, ψυχρά υλικά κλπ.)»
- **«Θέματα αγωγών φυσικού αερίου – πετρελαίου: Διασφάλιση ακεραιότητας αγωγών μεταφοράς ενέργειας (energy pipeline integrity assurance)».**
- **«Τα ηλεκτρονικά ισχύος αποτελούν απαραίτητο υποσύστημα των τεχνολογιών ΑΠΕ και αποθήκευσης για την μετατροπή της ηλεκτρικής ενέργειας. Σε αυτό των τομέα υπάρχουν πολλές επιχειρήσεις, εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται και υπάρχουν θέματα για έρευνα και καινοτομία.»**
- **«Η κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού κρίνεται ως τομέας που πρέπει να συμπεριληφθεί στην Εθνική Στρατηγική Καινοτομίας..»**
- **Κυματική Ενέργεια:**

«..Είναι βέβαιο ότι υπάρχει στην Ελλάδα ακαδημαϊκό και ερευνητικό επιστημονικό δυναμικό (και κατάλληλες υποδομές)για την έρευνα και την ανάπτυξη συστημάτων

μετατροπής της κυματικής ενέργειας σε ηλεκτρική. Είναι, επίσης, βέβαιο ότι υπάρχουν μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα, που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την παραγωγή εξαρτημάτων/μερών του ηλεκτρομηχανολογικού συστήματος αλλά και τεχνικές εταιρείες που θα μπορούσαν να αναλάβουν την εγκατάσταση συστημάτων στον ελληνικό χώρο (και όχι μόνο). Παραμένει εξεταστέος ο βαθμός αξιοποίησης του κυματικού δυναμικού αλλά η διεθνής έρευνα και η διεθνής εμπειρία αποδεικνύουν ότι η συγκεκριμένη μορφή διεκδικεί με αξιώσεις την συμπερίληψή της στον ευρύτερο χώρο των ΑΠΕ. Θα είχε ενδεχομένως ενδιαφέρον η συνδυαστική προσομοίωση κυματικής συμπεριφοράς και συστημάτων μετατροπής, ώστε να προκύπτει ακριβέστερη και εναργέστερη εκτίμηση του αποτελέσματος....»

«..Η κυματική ενέργεια κρύβει ένα θησαυρό θετικών εκπλήξεων ως προς τις αποδόσεις που μπορεί να έχει.Ο Ελληνικός χώρος και ειδικά τα νησιά μας είναι ιδανικός για να αποδείξει την αξία της προσφέροντας σε τρεις βασικούς τομείς. παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, αφαλάτωση (χωρίς επιπλέον ανταλλάγματα), περιβαλλοντική ανακούφιση σε σχέση με τις υπόλοιπες ΑΠΕ (...)Επιπλέον, «επιτρέπουν» χωρίς κόστος στους χρήστες να αξιοποιήσουν την πρώτη ύλη (νερό) για ενδεχόμενη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας για χρήση σε άλλη χρονική στιγμή και να εξομαλύνουν την έγχυση στα δίκτυα και καταναλώσεις (ένας επιπλέον ερευνητικός τομέας που ασχολούνται πολλοί Έλληνες επιστήμονες). Πρέπει δε να τονιστεί ότι επειδή παράκτια λειτουργούν πολλές επιχειρήσεις, η παραγωγή είναι κοντά στην κατανάλωση, άρα το κοινωνικό οικονομικό όφελος αυξάνει κατακόρυφα (μετρήσιμο μέγεθος) λόγω χαμηλών απωλειών κατά την μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας.(...)

Υπάρχουν ιδιώτες ενδιαφερόμενοι για την συγκεκριμένη τεχνολογία, που ενώ σήμερα ακούν τις αποδόσεις της κυματικής ενέργειας, κυρίως λόγω του κόστους εγκατάστασης, βλέποντας την ερευνητική δουλειά που γίνεται στην λειτουργική απόδοση, θεωρούν ότι πρέπει να “πλασαριστούν” σήμερα σε αυτές τις επενδύσεις για να πάρουν τις υπεραποδόσεις σε λίγο χρόνο.»

Κυματική Ενέργεια και Τουρισμός

«..σε ξενοδοχείο στο οποίο έχει δοθεί ο χαρακτήρας του φιλικού προς το περιβάλλον και σε υλικά και σε υπηρεσίες, θα πρέπει και η ηλεκτρική του κατανάλωση να **καλύπτεται** από ηλεκτρική ενέργεια από ΑΠΕ. Επειδή η θέση του είναι πολύ κοντά στην θάλασσα και υπάρχει κατάλληλη διαμόρφωση από βραχώδη σχηματισμό φυσικού κυματοθραύστη, είναι καλή η υποψηφιότητα για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την θάλασσα (κυματική) που ενδεχόμενα θα τροφοδοτεί τις καταναλώσεις (μερικά ή ολικά) της ξενοδοχειακής μονάδας.»

B: Νέα Κατηγορία ΑΠΕ: Υδροκινητική ενέργεια

«..Στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), υπάρχει μία ακόμα μορφή θαλάσσιας ΑΠΕ και αυτή είναι η (υδροκινητική) ενέργεια από τα (μόνιμα) θαλάσσια ρεύματα. Εκτός από τις παλίρροιες που έχουν σημαντική χρονική διακύμανση, και στην Μεσόγειο το δυναμικό τους είναι γενικά μικρό, υπάρχουν μόνιμες ροές μεγάλης έκτασης κοντά στις ακτές που περιέχουν μεγάλα ποσά ενέργειας. Αυτό ισχύει και στη νότια ακτή της Γαλλίας και στην ακτή της Ιταλίας στην Αδριατική και στην ακτή της Εύβοιας στο Αιγαίο και στα πολυάριθμα στενά (μπογάζια) ανάμεσα στα νησιά μας.»

Γ. Διασύνδεση τομέων

-Ενέργεια και Αστική Ανάπτυξη

- «• Ανάλυση την πολεοδομικής μορφής των πόλεων και της επίδρασης τους στη κατανάλωση ενέργειας
- Έρευνα χρησιμοποιώντας δορυφορικά δεδομένα για την εκτίμηση των τυρβωδών ροών θερμότητας του ενεργειακού ισοζυγίου, του ρυθμού αποθήκευσης θερμότητας στα κτίρια, καθώς και της ανθρωπογενούς θερμότητας, με στόχο την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της αστικής θερμικής νησίδας
- Προσδιορισμός δεικτών θερμικής άνεσης σε εξωτερικό περιβάλλον αστικών περιοχών και τον εντοπισμό και παρακολούθηση θερμικά υποβαθμισμένων περιοχών.»

-Ενέργεια και Θαλάσσιες Μεταφορές

«...Η ενεργειακή βελτιστοποίηση πλοίων, αντιστοιχεί σε ανάγκες της αγοράς και θα έπρεπε να είναι μέρος του σχεδιασμού. Επίσης, στο Κεφάλαιο της Ενέργειας θα μπορούσε να γίνει αναφορά σε έρευνα για την ανάπτυξη υβριδικών συστημάτων πλοίων, ηλεκτροπρόωσης, καθώς και στη χρήση εναλλακτικών καυσίμων για την καλύτερη δυνατή εξοικονόμηση ενέργειας.»...

-Ενέργεια και «Πράσινος» Τουρισμός

«...Μια Δράση που συνδυάζει 5 από τις 8 περιοχές εξειδίκευσης που έχουν ήδη αναδειχτεί και στις οποίες η χώρα μας διαθέτει κρίσιμη μάζα και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, είναι η αξιοποίηση των ΑΠΕ για την 100% ενεργειακή αυτονομία μη διασυνδεδεμένων νησιών με σκοπό την ανάπτυξη του θεματικού "πράσινου" τουρισμού. Ο "πράσινος" τουρισμός αφορά ένα διαπιστωμένο πληθυσμό 50 εκ. ανθρώπων μεσαίων και υψηλών εισοδημάτων και περιλαμβάνει:

- ο παραγόμενη ενέργεια στον τόπο διαμονής από ΑΠΕ
- ο μεταφορά από τα διεθνή αεροδρόμια στον τόπο διαμονής με «πράσινα» πλοία
- ο χρησιμοποίηση ηλεκτρικών αυτοκινήτων, δίτροχων και σκαφών, για εσωτερικές μετακινήσεις
κατανάλωση τοπικά παραγόμενων βιολογικών αγρό-κτηνοτροφικών προϊόντων
- ο διοργάνωση διεθνών συνεδρίων με θέμα την "αειφορία" και διεύρυνση συμμετοχής σε προγράμματα Horizon 2020
- ο ανέγερση βιοκλιματικών παραθεριστικών κατοικιών επισκεπτών εξωτερικού

(.....)Δεδομένου του κόστους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από νηζελογεννήτριες στα μη διασυνδεδεμένα νησιά (επιβάρυνση 200 εκ. ευρώ ετησίως), το συνολικό κόστος δημιουργίας όλων των απαραίτητων υποδομών για την ενεργειακή αυτονομία από ΑΠΕ των νησιών αυτών θα αποσβεστεί σε λιγότερο από 5 χρόνια, ενώ διατηρούνται σε βάθος χρόνου οι «πολλαπλασιαστές ανάπτυξης»(.....) Η ενεργειακή αυτονομία και ανάπτυξη του πράσινου τουρισμού σε 20 μόνο από τα μη διασυνδεδεμένα νησιά, θα εκσφενδονίσει την ανάπτυξη νέων εταιρειών για μηχανισμούς και εξαρτήματα αιολικών, υδροηλεκτρικών, ηλιακών και κυματικών ενεργειακών συστημάτων, ηλεκτρικών πλοίων, αυτοκινήτων, μοτοποδηλάτων, αλιευτικών και τουριστικών σκαφών, έξυπνων δικτύων διανομής, μονάδων παραγωγής, τυποποίησης και οργανισμών πιστοποίησης αγροτο-ιχθυο-κτηνοτροφικών προϊόντων, παρασκευασμάτων αρωματικών φυτών (καλλυντικά,

θεραπευτικά κλπ), συνεδριακών εγκαταστάσεων και υπηρεσιών, παραγωγής τουριστικών αναμνηστικών, ελλιμενισμού και εξυπηρέτησης (επισκευές, συντήρηση, εφοδιασμός) τουριστικών σκαφών, καθώς και την αξιοποίηση και στη παγκόσμια αγορά όλης της αναπτυχθείσας τεχνολογίας αλλά και οικονομικής ευρωστίας των ελληνικών επιχειρήσεων (.....)

Η καρδιά της ενεργειακής αυτονομίας από ΑΠΕ των μη διασυνδεδεμένων νησιών είναι η δυνατότητα αποθήκευσης της παραγόμενης ενέργειας όλο το χρόνο, και αξιοποίησης της κατά τη τουριστική περίοδο. Ο μόνος γνωστός τρόπος αποθήκευσης τόσο μεγάλων ποσοτήτων ενέργειας για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα είναι οι αντλησιοταμιευτικοί σταθμοί, εν προκειμένω, αφαλατωμένου ή μη, θαλασσινού νερού. Η αφαλάτωση του συνόλου του αποταμιεύομενου νερού απαιτεί περισσότερη ενέργεια αλλά μετά την υδροηλεκτρική χρησιμοποίηση του, «πρασινίζει» το νησί και ενισχύει τις αγροκαλλιέργειες, ενώ όπου η γεωλογική διαμόρφωση του χώρου κατασκευής του ταμιευτήρα επιτρέπει την ασφαλή αποθήκευση θαλασσινού νερού δημιουργούνται ταυτόχρονα προϋποθέσεις ανάπτυξης ιχθυοτροφίας.

Για όλα τα παραπάνω, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η αναφορά στους αντλησιοταμιευτικούς σταθμούς της παραγράφου 2.9 . «Ανάπτυξη τεχνολογιών για αποθήκευση ενέργειας από ΑΠΕ» δεν αναφέρεται μόνο στις διασυνδεδεμένες μονάδες παραγωγής από ΑΠΕ.»

Δ. Οριζόντιες δράσεις-Υποστηρικτικές δράσεις

- **Σε ό,τι αφορά στις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς συνεργασίες:** «...να γίνει αφορά και στο νέο ευρωπαϊκό φορέα Έρευνας το: European Energy Research Alliance (<http://www.eera-set.eu/>)ένα σύνδεσμο από τους κορυφαίους οργανισμούς στον τομέα της έρευνας για την ενέργεια που έχει ως στόχο να ενισχύσει, να επεκτείνει και να βελτιστοποιήσει τις δυνατότητες έρευνας στον τομέα της ενέργειας της ΕΕ ...»
- «...Η χρηματοδότηση καινοτόμων ενεργειών που επιφέρουν άμεση ή έμμεση μείωση του κόστους Ηλεκτρικής Ενέργειας στις επιχειρήσεις ή σε ομάδες επιχειρήσεων είναι σημαντικό να προστεθεί στους σκοπούς του παρόντος σχεδίου.»
- «...Προκειμένου οι στόχοι «20/20/20» που έχουν τεθεί για το κλίμα και την ενέργεια να επιτευχθούν, θα έπρεπε να υπάρχει μεγαλύτερη αναφορά στο υπόλοιπο κείμενο για **δράσεις συνεχούς παρακολούθησης και αναπροσαρμογής του Στρατηγικού Πλαισίου για την περίοδο 2014-2020**, με αυτοματοποιημένες υπολογιστικές διαδικασίες, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα σε ένα αβέβαιο και συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Π.χ. πώς μεταβάλλονται οι προτεινόμενες βέλτιστες πολιτικές, εάν η στάθμη της θάλασσας είναι 1 εκατοστό υψηλότερη ή η θερμοκρασία 1 βαθμό ανώτερη, το έτος 20XY;»
- «...Για την εκτεταμένη αξιοποίηση του πλούσιου δυναμικού ΑΠΕ της Ελλάδος, θεωρείται κρίσιμο να απελευθερωθεί το ποσοστό αξιοποίησης ΑΠΕ στα μη διασυνδεδεμένα νησιά και παράλληλα να θεσμοθετηθεί η δυνατότητα συμμετοχής των Αστικών Συνεταιριστικών Εταιρειών που παράγουν ενέργεια από ΑΠΕ στη διαχείριση του τοπικού δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (.....) Θα πρέπει να ληφθεί διοικητική μέριμνα ώστε να είναι επιλέξιμες για ένταξη στις χρηματοδοτούμενες δράσεις και οι «Αστικές Συνεταιριστικές Εταιρείες» που είναι οι εταιρικές μορφές που συνδυάζουν την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη τους με το όραμα για μια κοινωνική οικονομία της αγοράς στην Ευρώπη(....).

Η χρησιμοποίηση Συνεταιριστικών Εταιρειών «παραναλωτών» (οι εταίροι είναι ταυτόχρονα παραγωγοί και καταναλωτές της από ΑΠΕ παραγόμενης ενέργειας) έχει αποδεδειγμένα πολύ θετικά αποτελέσματα. (...) Η αξιοποίηση αυτής της μεθόδου κοινωνικής κινητοποίησης και άντλησης ιδιωτικών κεφαλαίων, σε συνδυασμό με απτά και μετρήσιμα αποτελέσματα από την υλοποίηση μιας πρώτης πιλοτικής δράσης σε ένα από τα μη διασυνδεδεμένα νησιά, επιτρέπει την άμεση και διευρυμένη αναπαραγωγή της δράσης από τα υπόλοιπα μη διασυνδεδεμένα νησιά από ιδιωτικές επενδύσεις, χωρίς την ανάγκη επανάληψης της χρηματοδοτικής επιχορήγησης....»

- **Υποστηρικτικές ενέργειες για τη βελτιστοποίηση του σχεδιασμού της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στον τομέα της ενέργειας** «... Σχεδιασμός και πραγματοποίηση καμπάνιας φασματοσκοπικών μετρήσεων σε συγκεκριμένες αστικές και περι-αστικές περιοχές (π.χ. μεγάλες πόλεις) με στόχο τη δημιουργία βιβλιοθήκης φασματικών υπογραφών διαφόρων στοιχείων της αστικής επιφάνειας των περιοχών αυτών. Οι φασματικές αυτές υπογραφές θα μπορούν να χρησιμοποιούνται σε μελέτες του αστικού περιβάλλοντος (π.χ. μελέτες ενεργειακού ισοζυγίου, εργασίες βαθμονόμησης δορυφορικών παρατηρήσεων, κλπ.), τόσο για τις πόλεις στις οποίες θα πραγματοποιηθούν οι μετρήσεις, όσο και για άλλες πόλεις με παρόμοια δομικά συστατικά και κλιματικά χαρακτηριστικά.»
- «Ανάπτυξη καινοτόμων μεθοδολογιών για την χωροθέτηση μονάδων ΑΠΕ».

4.10 Αγροδιατροφή

(Αριθμός Σχολίων : 3)

Σαν γενικό σχόλιο θα παραθέταμε την πολύ μεγάλη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών, από την πρωτογενή αγροτική παραγωγή, των τροφίμων και της ερευνητικής κοινότητας στην διαδικασία της διαμόρφωσης του κειμένου στρατηγικής για την έξυπνη εξειδίκευση το οποίο τέθηκε στην διαβούλευση μέσω της πλατφόρμας καινοτομίας στην Αγροδιατροφή και το οποίο στην ουσία κάλυψε τα αντικείμενα των προτεραιοτήτων και μείωσε τον αριθμό των συμμετεχόντων σε αυτή.

Στα σχόλια αναγνωρίζεται συμφωνία με τις προτεραιότητες του τομέα στον Ορίζοντα 2020 καθώς και η ανάγκη συνεργειών με άλλους τομείς. Στη διαβούλευση υποβλήθηκε μία πρόταση από την Τεχνολογική Πλατφόρμα Τροφίμων Food For Life εκπροσωπώντας την βιομηχανία τροφίμων της χώρας. Η πρόταση έρχεται ως συνέχεια προηγούμενης πρότασης που είχε υποβληθεί μέσω της πλατφόρμας καινοτομίας στην Αγροδιατροφή. Τέλος, προτείνεται η δημιουργία μιας υποδομής για τους βιολογικούς πόρους, που θα είναι εθνικής εμβέλειας.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]Οι προτεραιότητες του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου είναι σε συμφωνία με τον HORIZON2020, και σε πολλούς τομείς (πλατφορμες καινοτομίας) ταυτίζονται απολύτως. Δεν είναι απαραίτητα κακό αυτό, αντιθέτως – όμως θα είναι καλύτερο να δοθούν ευκαιρίες για links μεταξύ διαφορετικών τομέων π.χ αγροδιατροφή με νανοτεχνολογία ή logistics η IT (μία πρόσκληση δηλαδή για ερευνητικά έργα όπου θα εμπλέκονται δύο η και τρεις πλατφόρμες καινοτομίας).[...]

[...]Οι τρέχουσες ερευνητικές τάσεις στη διατροφή αφορούν στην αξιοποίηση του ρόλου των θρεπτικών ουσιών στην έκφραση γονιδίων (Nutrigenomics) προκειμένου να τεκμηριωθεί η

επίδραση της διατροφής στην υγεία και τη μακροζωία των ανθρώπων. Η Ελλάδα έχει πολύτιμες, υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας πρώτες ύλες, που αποτελούν τη βάση της ελληνικής διατροφής. Θα πρέπει να αποτελέσει εθνική προτεραιότητα η διερεύνηση και αξιοποίηση της δυναμικής αυτών των πρώτων υλών (καθορισμός ήπιων τεχνικών επεξεργασίας, που θα συμβάλουν στη διατήρηση της θρεπτικής τους αξίας, ανάπτυξη νέων προϊόντων προστιθέμενης αξίας, κλπ), και η συσχέτισή τους με την υπεροχή της ελληνικής διατροφής. Από την άποψη αυτή, πρέπει να μελετηθεί μέσω της διατροφογενωμικής έρευνας (nutrigenomic research) η επίδραση διαφόρων ουσιών και βιοδραστικών ενώσεων, καθορίζοντας το ρόλο των θρεπτικών συστατικών στην έκφραση γονιδίων και αποκαλύπτοντας τις επιπτώσεις τους στη διατήρηση της ανθρώπινης υγείας.[...]

[...]Οι προτεραιότητες έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της αγροδιατροφής όπως περιγράφονται στο "Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Έρευνα και Καινοτομία 2014-2020" είναι αρκετά διευρυμένες ώστε να εντάσσεται σε αυτές ένας μεγάλος αριθμός ερευνητικών στόχων. Θεωρούμε όμως ότι δεν συμπεριλαμβάνονται ορισμένες βασικές προτεραιότητες, που αφορούν κυρίως τη μεταποίηση....Σε ορισμένα σημεία έχουν συμπεριληφθεί προτεραιότητες, που αφορούν την πρωτογενή παραγωγή, ενώ δεν περιλαμβάνεται η μεταποίηση των αντίστοιχων προϊόντων όπως π.χ. περιλαμβάνεται "η αναγνώριση, απομόνωση και λειτουργικός χαρακτηρισμός βιο-δραστικών μορίων από φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά – θαλάσσιους οργανισμούς" χωρίς να περιλαμβάνεται και η ανάπτυξη βιολειτουργικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας στα οποία έχουν ενσωματωθεί οι ουσίες αυτές.[...]

[...]• Διερεύνηση του μικροβιακού πλούτου (βακτήρια, ζύμες, μύκητες) από την άγρια ελληνική χλωρίδα, με σκοπό την δυναμική να χρησιμοποιηθούν ως εναρκτήριες ή προστατευτικές ή προβιοτικές καλλιέργειες για την παραγωγή με ζύμωση τροφίμων με ειδικά χαρακτηριστικά ή για την παραγωγή βιοτεχνολογικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.

• Η Ελλάδα που διαθέτει ένα βιολογικό θησαυρό, πρέπει έγκαιρα να αναλάβει πρωτοβουλίες για τη δημιουργία μιας υποδομής για τους βιολογικούς πόρους, που θα είναι εθνικής εμβέλειας και θα συμβάλει σε εθνικές και διεθνείς συνεργασίες με θεσμικό πλαίσιο που θα διασφαλίζει τα δικαιώματα της χώρας. Η ολοκληρωμένη αξιολόγηση, η ορθή διαχείριση και η αειφορική χρήση των πόρων είναι προϋποθέσεις για την αποτελεσματική αξιοποίησή τους.Ειδικότερα, οι μικροβιακοί πόροι που είναι διαθέσιμοι από τις ελληνικές Συλλογές Καλλιεργειών Μικροοργανισμών, μπορούν να συνεισφέρουν στην ενίσχυση της βιομηχανικής και της αγροτικής καινοτομίας, στη διατήρηση του περιβάλλοντος, στη βελτίωση της διατροφής, της υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών κ.α., με στόχο την ανάπτυξη[...]

Ενότητα 5: Η περιφερειακή διάσταση

Αριθμός σχολίων: 1 σχόλια

Στον ένα σχόλιο που υποβλήθηκε στην συγκεκριμένη ενότητα εκ μέρους μιας περιφέρειας της χώρας επισημαίνεται η έλλειψη στατιστικών στοιχείων, η οποία ελλοχεύει τον κίνδυνο να αγνοηθούν δραστηριότητες που δεν καταγράφονται στατιστικά αλλά ταυτόχρονα αναδεικνύονται ως σημαντικές από τις στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης που σχεδιάζουν οι περιφέρειες. Για τον λόγο αυτό προτείνεται η συμπερίληψη των δραστηριοτήτων αυτών στην Εθνική Στρατηγική Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]παρατηρείται σημαντικό έλλειμμα στατιστικών στοιχείων, που θα μπορούσε να οδηγήσει σε παράβλεψη σημαντικών τομέων.... Για την εισαγωγή τεχνολογικής και οργανωσιακής καινοτομίας στους κλάδους με περιφερειακή σημασία όπως αναδείχτηκαν στη διαδικασία προτεραιοποίησης, κρίνεται απαραίτητη η ενσωμάτωσή τους στην Εθνική Στρατηγική Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης.[...]

Ενότητα 6: Μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης

Αριθμός σχολίων: 3 σχόλια

Τα σχόλια που υποβλήθηκαν στην συγκεκριμένη ενότητα επικεντρώθηκαν στο σύστημα διαχείρισης των δράσεων και όχι στον μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής του ΕΣΠΕΚ που είναι το θέμα της ενότητας. Ως εκ τούτου γίνονται προτάσεις για την μείωση της γραφειοκρατίας που παρατηρείται στην υλοποίηση των έργων και παράλληλα επισημαίνεται ότι στο πρόβλημα συμβάλλει η έλλειψη προσωπικού της ΓΓΕΤ. Τέλος προτείνεται η παρακολούθηση και αξιολόγηση των ερευνητικών έργων να γίνεται με βάση τα αποτελέσματα αυτών και όχι με βάση την λογιστική παρακολούθηση των δαπανών.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]Οι υπάρχοντες μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης είναι εξαιρετικά χρονοβόροι, γραφειοκρατικοί και αναποτελεσματικοί. Προτείνω η παρακολούθηση και αξιολόγηση να βασίζονται σχεδόν αποκλειστικά στα αποτελέσματα / εκροές (outputs) (π.χ. δημοσιεύσεις, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, ερευνητές που βρήκαν δουλειά) και όχι στην αναλυτική παρακολούθηση των δαπανών / εισροών (inputs) (π.χ. η σημερινή υποχρέωση όλα τα αναλώσιμα να αγοράζονται μαζικά)... αν αξιολόγηση γίνεται με βάση δημοσιεύσεις, αυτές να αντλούνται από τη βάση δεδομένων που τηρεί το ΕΚΤ. Για την παρακολούθηση των δαπανών μπορεί να χορηγείται από τη ΓΓΕΤΚ σε κάθε ερευνητή πιστωτική κάρτα με συγκεκριμένο όριο ανά έργο και η χρέωση όλων των δαπανών στην κάρτα να αποτελεί τη μόνη του διοικητική υποχρέωση. [...]

[...]μηχανισμοί αξιολόγησης με ελλιπές στον αριθμό προσωπικό, δε μπορούν να στηθούν. Οι καθυστερήσεις, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΑΥΤΟ ΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ είναι εκ των ων ουκ άνευ.... είναι πραγματικά κρίμα, να κρίνονται διάφορα έργα με παραδοτέα τα οποία είναι απλά εκθέσεις και καταγραφές διαφόρων στοιχείων μελετών, έρευνας κλπ, και όχι με κάτι συγκεκριμένο: ποιο είναι το προϊόν που παρήχθη, πόσες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν στις εταιρείες, τι συμβόλαια έκλεισαν οι επιχειρήσεις με τα πανεπιστήμια για περαιτέρω συνεργασίες, τι κέρδισε η επιχείρηση[...]

[...]Το σύστημα αξιολόγησης των έργων πρέπει να επικεντρώνεται στα απτά αποτελέσματα και στην αξιολόγηση του φυσικού αντικείμενου και όχι στον εξονυχιστικό έλεγχο των οικονομικών.... πρέπει να καθοριστούν εκ νέου κανόνες και μέθοδοι αξιολόγησης των έργων έρευνας και να υπάρχει το κατάλληλο πλαίσιο που θα προστατεύει τους υπάλληλους και αξιολογητές της ΓΓΕΤ για τις αποφάσεις τους.[...]

Ενότητα 7: Θεσμικές μεταρρυθμίσεις: Ο νέος Νόμος για την Έρευνα και την Καινοτομία

Αριθμός σχολίων: 5 σχόλια

Στις θεσμικές παρεμβάσεις που προτείνονται μέσω της διαβούλευσης, περιλαμβάνεται η ενίσχυση των Περιφερειακών Επιστημονικών Συμβουλίων που προβλέπονται στο υπό ψήφιση νομοσχέδιο της ΓΓΕΤ για την Έρευνα, ώστε εκτός από αρμοδιότητες γνωμοδοτικού-συμβουλευτικού χαρακτήρα, να αποκτήσουν και αρμοδιότητες χάραξης πολιτικής, σε συνεργασία με τη ΓΓΕΤ.

Επίσης, προτείνονται θεσμικές παρεμβάσεις που θα προωθούν την συμμετοχή ερευνητών/ακαδημαϊκών σε επιχειρήσεις με σκοπό την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, εφαρμογή των διαδικασιών “Fast Track” σε όλα τα έργα, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού και δημιουργία μιας διαχειριστικής αρχής για όλα τα έργα που θα ακολουθεί διαδικασίες αντίστοιχες με αυτές που εφαρμόζονται στον Ορίζοντα 2020.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]Δημιουργία μίας (1) διαχειριστικής αρχής που θα είναι ευέλικτη και θα ακολουθεί τους κανόνες ελέγχου του HORIZON 2020.[...]

[...]Προτείνεται στο υπό διαμόρφωση σχέδιο νόμου να προβλεφθεί ότι τα Περιφερειακά Επιστημονικά Συμβούλια, εκτός από συμβουλευτικά όργανα για την υποστήριξη της Περιφέρειας σε θέματα Έρευνας και Καινοτομίας, θα έχουν την αρμοδιότητα χάραξης πολιτικής μέρους του προγράμματος, σε συνεργασία με τη ΓΓΕΤ.[...]

[...]με το υπάρχων Νομικό Καθεστώς ως Καθηγητές ΔΕΝ μπορούμε να συμμετέχουμε στην διοίκηση της εταιρείας, αλλά να είμαστε απλώς μέτοχοι.[...]

[...]Τα μέτρα και κίνητρα που (καλώς) αναφέρονται αποτελούν απλό ευχολόγιο, αν το Εθνικό Στρατηγικό πλαίσιο για έρευνα και τεχνολογία δεν προδιαγράφει για κάθε δράση συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, προϋπολογισμό, στόχους και μετρικές απόδοσης.... οι “Fast Track” διαδικασίες για την υποστήριξη επενδύσεων πρέπει να καθιερωθούν για όλες τις επενδύσεις με ριζική απλούστευση των διαδικασιών [...]

Ενότητα 8: Παράρτημα Ι: Διαδικασία ανάδειξης των τομέων προτεραιότητας

Αριθμός σχολίων: 3 σχόλια

Στα σχόλια της παρούσας ενότητας αναγνωρίζεται ότι οι πλατφόρμες καινοτομίας είναι αποδοτικές ως εργαλεία, αν μπορούν να προσελκύσουν κεφάλαια κυρίως από την ΕΕ. Σε πολλές περιπτώσεις απαιτείται εθνική χρηματοδότηση προκειμένου να συμμετάσχουν οι χώρες στις κοινοπραξίες υποβολής προγραμμάτων. Αναγνωρίζεται επίσης ότι τα ερευνητικά κέντρα διαθέτουν τόσο τις υποδομές όσο και το ανθρώπινο δυναμικό ώστε να συνδράμουν τις τοπικές κοινωνίες στην υλοποίηση δράσεων.

Η γραφειοκρατία αποτελεί και σε αυτή την ενότητα σημείο επικέντρωσης των σχολίων. Επισημαίνεται για άλλη μια φορά ότι η γραφειοκρατία αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος αντιμετωπίζεται με διαφορετικό τρόπο ως προς τους δημόσιους φορείς σε ορισμένα θέματα όπως η προκαταβολή. Επίσης, αναγνωρίζεται η σημασία της ύπαρξης ρευστότητας, μέσω του τραπεζικού συστήματος, στην επιτυχή υλοποίηση των έργων. Τέλος, προτείνεται η προώθηση των τεχνοβλαστών, ως ένα μέτρο προς την ανάπτυξη.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]Οι πλατφόρμες είναι αποδοτικές ως εργαλεία αν μπορούν να προσελκύσουν κεφάλαια κυρίως από την ΕΕ. Η σημερινή πραγματικότητα θέλει τις λειτουργικές πλατφόρμες στα χέρια των μεγάλων χωρών (Βορράς), ενώ πρόσθετα σε πολλές περιπτώσεις απαιτείται εθνική χρηματοδότηση προκειμένου να συμμετάσχουν οι χώρες στις κοινοπραξίες υποβολής προγραμμάτων(50% συμμετοχή με εθνικό πρόγραμμα χρηματοδοτούμενο – όχι μόνο μισθό ερευνητών).... Θα πρέπει να εξετασθεί σοβαρά η περίπτωση προκήρυξης (ΕΣΠΑ) προγραμμάτων ολοκληρωμένων δράσεων σε πολλούς άξονες με βασική παράμετρο το δυνατό στοιχείο ανά περιοχή και η δυνατότητα των ΕΚ να ανήκουν στους επιλέξιμους φορείς, με δεδομένο ότι διαθέτουν εργαλεία, ανθρώπινο δυναμικό και γνώσεις επιχειρείν, στα οποία πολλάκις η τοπική αυτοδιοίκηση υστερεί [...]

[...]δεν είδα ούτε ένα ουσιαστικό σημείο που να δίνει τις γενικές κατευθύνσεις για τον τρόπο με τον οποίο θα μηδενιστεί η γραφειοκρατία.[...]

[...]Γιατί ο δημοσιος τομεας να προπληρωνεται το 50% της επιδοτησης κ οχι ο συνομοσ κ συνεπης φορολογικα ιδιωτησ?... η ελλειψη τραπεζικης υποστηριξησ κ η κατα κανονονα περιορισμενη ρευστοτητα της μεσησ ιδιωτικης επιχειρησης σε συνδυασμο με την καθυστερηση αποπληρωμης των δικαιουχων κανει διστατικουσ ιδιωτες που και αν ακομα παρουνε επιδοτουμενο προγραμμα να μην το υλοποιησουνε τελικα.... ανακαμψη κ αναπτυξη μονο μεσα απο τεχνοβλαστους γνωσης ερευνας κ εναλλακτικης επενδυτικης σκεψησ[...]